Hume Pipe Co. (Zuid=Afr.) Bpt.

Sementen	Sementen	Sementen
PIJPEN.	**TENKS.**	**SILO'S.**

GEWAPEND BETONNEN PIJPEN, 4" tot 72" diameter.

Voor Besproeiing, Drooglegging, Pomphoofdpijpen, of Hogedruk Leiding, 3, 4, 6 en 8 voet lengten.

GEWAPEND BETONNEN TENKS, 2 tot 6 voet diameter, 1 tot 16 voet hoog.

GEWAPEND BETONNEN SILO'S 15 voet diameter, op tot 60 voet hoog.

In sekties gebouwd. — Gemakkelik op te zetten.

De Hume Pipe Co. (Zuid-Afrika) Beperkt,

Nationale Bank Gebouwen, Simmondsstraat,

POSTBUS 1113, JOHANNESBURG. TELEGRAMMEN: "HUMEPIPE."

Kaapstads Kantoor,
Postbus 2353.

Agent voor Oostlonden,
T. Pollard,
Postbus 425, Oostlonden.

Agent voor Natal:
Associated Engineers Co., Bpt.,
Postbus 478, Durban.

Agent voor Lourenço Marques:
Allen Wack & Shepherd, Bpt.,
Postbus 2, L. Marques.

Agenten voor Orange Vrijstaat:
Hale & Co., Bpt.,
Postbus 92, Bloemfontein.

Agent voor Port Elizabeth en Distrikt:
T. W. Reynolds,
60—1 Mutualgebouwen,
Port Elizabeth.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Kommissie van Redaktie:

Ds. JAC. VAN BELKUM,
Dr. J. H. GREYVENSTEIN,
Ds. L. E. BRANDT.

„De poorten der hel zullen haar niet overweldigen.”

Kommissie van Administratie:

Ds. L. E. BRANDT.
Ds. S. VERMOOTEN.
Mnr. A. H. KOOMANS.

No. 4. PRETORIA, 15 OKTOBER 1921. JAARGANG XIII

Standaard merk

Mazawattee Tee

Prijs verminderd tot 3/- per lb. netto.

Dames Klerewinkel

VAN

GEBRS. BISCHOFF

282-284-286 Marktstraat - - PRETORIA.

Bus 935. **Foon 1203.**

Die plek waar U die beste waardes krijg teen die laagste prijse.

Die beroemde **Hollandse Komberse,** gemaak van die beste lange wol.

Effe met gekleurde rande **42/-, 50/-.**

Rood of blauw gevlamd **59/6, 64/6, 75/-, 112/6.**

Mooi, sag en sterk **Flannellet,** wit en met strepe **2/6, 2/9, 3/-, 3/3, 3/6** per jart.

Kouse, Korsette, Nachthemde, Camisoles, Veste, Rokke, Mantels, Hoede, Lakens, Linne en alle Wolle en Katoene Stoffe.

ZAKKEN!

We bezitten grote hoeveelheden nieuwe en twede-hands Zakken.

Misschien hebt U mijn Zakken nu nog niet nodig; **doch de prijs zal stijgen, naarmate 't mielie-seizoen nadert. Momenteel** zijn zakken **goedkoper,** dan ze over een maand zullen zijn. Bestelt daarom Uw orders nu, voor

LATERE AFLEVERING.

Herinnert U, dat wie 't eerst komt, 't eerst maalt!

Schrijft heden om prijzen en biezonderheden.

DE

Durban Bottle Exchange,

Bestuurders: MOSHAL, GEVISSER & CO.

Kantoor: 52 Queenstraat, DURBAN.

Telegramadres: "Busybees." **Bus 1183.**

Telef. 2050 en 1101.

Gedrukt door Wallach's Drukkerij, Beperkt. Aan het Hoofdpostkantoor als Nieuwsblad geregistreerd

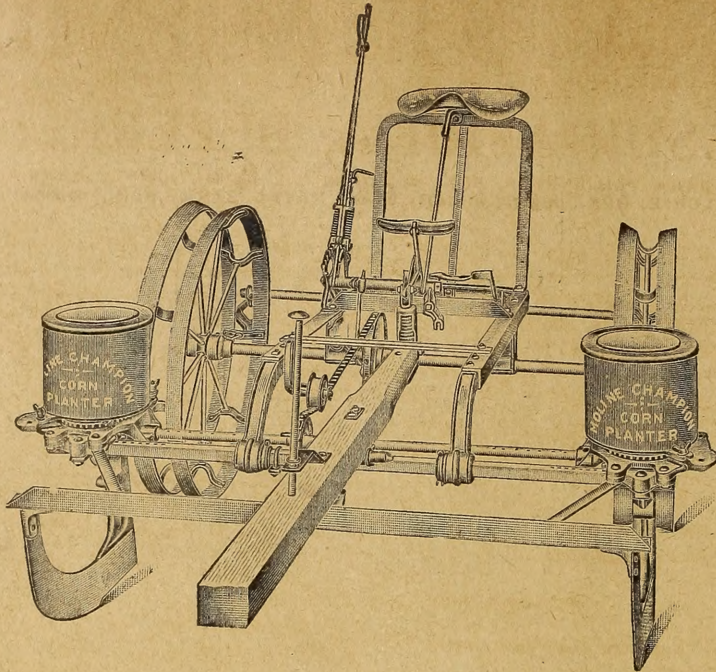

Uw Mielie Oogst

Is iets om naar uit te zien—of het groter of kleiner zal zijn dan 't laatste seizoen. Natuurlik, na de tijd en werk eraan besteed, ziet U uit naar een grote oogst, een passend loon aan het einde van het seizoen. De oogst hangt af van de wijze waarop het zaad gezaaid wordt. Zovele machines zijn nu op de markt, dat de boer het moeilik vindt precies te weten welke hem de beste resultaten zal leveren. Geen mieliekweker—groot of klein—kan een beter of meer geschikte Planter verkrijgen dan de

„CHAMPION"

Het werkt effektievelik met enig zaad, al is het ook gemengd. Het is zo gebouwd dat het vanzelf verandert naar de onregelmatigheid van het zaad, zodat grote, kleine, platte en ronde mielies met gelijke gemakkelikheid geplant kunnen worden. Het heeft het gewone valklepbeginsel voor 't uitdelen van het zaad—geen kneuzing. Sterkte, stevigheid, werking en volkomen bevrediging. Waarschijnlik heeft geen ander Landbouwwerktuig hetzelfde bekende en wonderlike sukses behaald als de CHAMPION Planter. Duizenden zijn verkocht in Zuidafrika, en al de voornaamste mielieboeren gebruiken haar, en zij is nog nooit overtroffen in enige veldbeproeving. Schrijft om Planter Katalogus aan

Malcomess & Co., Ltd.

Oost Londen en Durban.

DIE NATIONALE BANK

VAN

SUIDAFRIKA, BEPERK.

(Waarbij ingelijf is die BANK VAN AFRIKA, BPK., opgerig in 1879, die NATIONALE BANK VAN DIE ORANJE-RIVIER KOLONIE, BPK., opgerig in 1877, en die NATAL BANK, BPK., opgerig in 1854).

Bankiers van die Unieregering in Transvaal, Oranje Vrijstaat en Natal, en van die Rijksregering.

GEAUTORISEERDE KAPITAAL	**£4,000,000**
INGETEKENDE EN OPBETAALDE KAPITAAL ...	**£2,965,000**
RESERVEFONDS	**£1,300,000**

DIREKTEURE:

Die Agbare HUGH CRAWFORD, Voorsitter.
J. EMRYS EVANS, C.M.G., Vise-Voorsitter.

JAMES R. LEISK, C.M.G.
Die Agbare ALBERT OLIFF,
Sir ERNEST OPPENHEIMER,

WILLIAM DUNLOP (Bestierende Direkteur).
JAMES B. TAYLOR,
H. O'K. WEBBER.
WALTER S. WEBBER, L.W.V.

Hoof-Bestuurder: WILLIAM DUNLOP.

Assistent Hoof-Bestuurders: A. CAMPBELL DUFF. DANIEL H. SWART (pro).

Hoofkantoor: Pretoria.

Londense Kantore: Cirkus-place, Londen Wall, E.C. 2; 18 St. Swithin's Laan, E.C. 4 en 25 Cockspur-str. S.W. 1.
Nieuwyorkse Kantoor: 44 Beaver Street. Wall Street, District New York.
Bombaaise Kantoor: 243 Hornby Road, Bombay.

Ook Takke te
Antwerpen (België). **St. Helena** (Jamestown). **Mauritius** (Port Louis).

Rotterdam:—In die Kantore van die Rotterdamse Bankver eniging. Adres: Boompjes, Rotterdam.
Amsterdam:—In die Kantore van die Rotterdamse Bankver eniging. Adres: Rokin, Amsterdam.
Frankrijk:—Hierdie Bank is geaffilieer met die hh. Cox & Cie. (Frankrijk) Bpk., met kantore te Amiens, Boulogne, Hvare, Lyons, Marseilles, Parijs en Roeaan.
Agente in Brits Wesafrika, Belgiese Kongo, Mauritius, Madagaskar, ens., en die vernaamste stede van die wereld.

Die Bank het TAKKE en SUB-TAKKE.

in die vernaamste stede van die Unie van Suidafrika, Suid-wes Protektoraat, Rhodesië, Nyasaland, Portugees Oosafrika Kenia Kolonie en Tanganyika Grondgebied.

Alle soorte Banksake aan alle Takke behandel.
Lopende Rekeninge op die gewone voorwaardes geopen en Stortinge vir vasgestelde termijne aangeneem teën koerse wat op aanvraag verkrijgbaar is.
Spaarbankrekeninge geopend volgens vasgestelde reëls.
Wissels van en naar enige plek opgekog en ingevorder.
Kredietbriewe en Wissels uitgegee en Handelskrediet gevestig bij alle Takke en Agente van die Bank in Afrika en in die Buiteland.
Die Reisigers Kredietbriewe van die Bank is oor die hele wereld geldig.
Belegging en Verkoop van alle soorte Suidafrikaanse en Buitelandse Geldswaarde, en Diwidende en Jaargelde gekollekteer.
Eksekuteurs- en Kuratorsbesigheid onderneem.
Kluise vir veiligheid van Dokumente en ander eiendom deur Kliente bij die Bank gedeponeer.
Ondersoekafdeling—Goud, Tin en alle Minerale Ertse ondersoek en verkoop.

Die beamptes van die bank is tot geheimhouding verplig, wat betref die besigheid van enigeen van die kliënte.

STANDARD BANK

van ZUID AFRIKA, Bept.

(Waarmede is ingelijfd de Afrikaanse Bank Korporasie, Bpt.)

Geautoriseerd Kapitaal	**£10,000,000**
Ingeschreven Kapitaal	**8,916,660**
Opbetaald Kapitaal	**2,229,165**
Reservefonds	**2,560,000**

MEER DAN 460 TAKKEN EN AGENTSCHAPPE IN AFRIKA.

Bankiers voor de Regering van de Unie van Zuidafrika in de Kaap Provinsie; voor de Rijksregering in Zuidafrika; en voor de Administratie van Rhodesië.

ALGEMENE BANKZAKEN worden behandeld aan alle Takken en Agentschappen; Deposito-rekeningen en Rekeningen-Koerant geopend; AANKOOP en VERKOOP van BELEGGINGS SEKURITEITEN, enz.

SPAARREKENINGEN geopend op voorwaarden waarvan biezonderheden op aanvraag verkrijgbaar zijn.

De BANK is in nauwe aanraking met HANDELS- en INDUSTRIEELE TOESTANDEN zowel plaatselik als overzee, en spesiale aandacht wordt geschonken aan NAVRAGEN van klanten de HANDEL betreffende.

EKSEKUTEURS- en KURATORSZAKEN ondernomen.

Agenten en Korrespondenten over de gehele Wereld.

VERTROUWBARE MARKT RAPPORTEN

ONDER ALLE CONDITIES VAN DE MARKT VERZORG UW

WOL, BOKWOL HUIDEN, VELLEN EN STRUISVOGEL VEDEREN

VOOR VERKOOP

DUNELL, EBDEN & Co

Telegram Adres: "DUNEBDEN" **PORT ELIZABETH** Posbus 92.

Longmores,

Pakkie met Kanse.

Agt kanse gepak in een pakkie en dan verkog vir 'n spesiale prijs. Dit is presies wat hierdie slaapkamer pakkies is. Hulle inhoud bestaat uit:

1 Honeycomb Deken met franje.
1 "Waverley" Kombaars.
2 Beddelakens.
2 Kusseslope en
2 Handdoeke, 22 x 40.

Probeer een vir 87/6. Ons is seker U sal dadelik nog een bestel wanneer U die inhoud het.

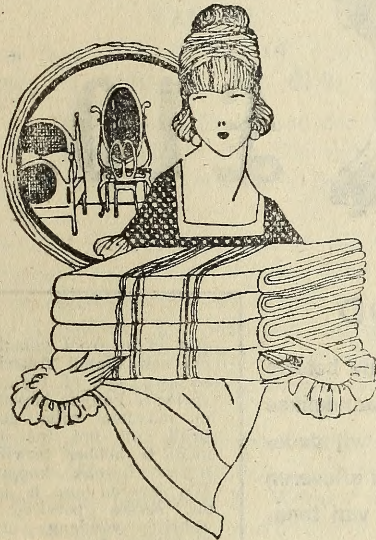

Altijd Goeie Waarde.

Nie alleen vandag nie, maar elke dag van die jaar kan U vertrouw op goeie kwaliteit van Longmore's, die snelst groeiende winkel van Pretoria. Als U nog nie hulle katalogus gekrij 't nie, skrijf dan beslis nog vandag—'n poskaart is goed genoeg, en al wat U moet skrijf is: "Ik het uw advertensie in "De Hervormer" gelees, stuur asseblief 'n nommer van "Longmore's Drapery News."

Kijk naar die spesiale aanbieding hierbo, en skrijf daadlik.

Longmores,

Kerkstraat,

PRETORIA.

Postbus 543.

Het is moeiliker een jongen dan een meisje groot te bringen; de jongens hebben altijd last van het ene of andere ongeval, ze vatten kou, krijgen kinkhoest en de meeste andere aandoeningen die heersen. Hulle kans om krachtige mannen te worden is altijd groter als men hulle Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel laat gebruiken om alle hoest en borst-aandoeningen te verdrijven. Het is 't geneesmiddel voor kinderen.

„Het Juiste Middel."

Als zulks wordt door vele mensen van Beecham's Pillen geprobeerd en deze aanbevolen. Mensen die ze gebruikt en hun ongetwijfelde waarde bewezen hebben als medicijn voor spijsverterings moeilikheden. Er is een klank van waarheid over deze zuivere en krachtige uitdrukking, welke zeker indruk zal maken op iedereen die last heeft van slechte spijsvertering. Als Beecham's Pillen "Het juiste middel" zijn voor anderen, is het dan niet waarschijnlik dat ze ook goed voor U zijn? Waarom ze dan niet eens geprobeerd? Het zou zeker blijken dat een medicijn, dat in zovele gevallen een beslist sukses geweest is, waard is geprobeerd te worden. Beecham's Pillen werken eerst op de grote organen van het spijsverteringstelsel—maag, lever en darmen. Zij regelen de mag, geven een gezonde werking aan de lever en sporen de darmen geleidelik aan om hun belangrijk werk gemakkelik te volbrengen. Als U lijdt aan slechte spijsvertering is het juiste middel voor U

Beecham's Pillen

Overal te koop in doosjes, geprijsd 1/1½ (56 pillen) en 2/9 (168 pillen).

Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord worden.

Tuchtig uw zoon, als er nog hoop is; maar verhef uw ziel niet, om hem te doden.

Veroorloof U geen vrijpostigheden met een verkoudheid, want daardoor kan bronchitis (luchtpijp-ontsteking) pneumonie (long-ontsteking), tering en nog vele andere gevaarlike aandoeningen ontstaan. Het eerste teken behoort en waarschuwing voor U te zijn om Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel, het medicijn voor huishoudelik gebruik, in te nemen, want dit geneest alle aandoeningen in een ogenblik.

DEZE PRACHTIGE PIANO

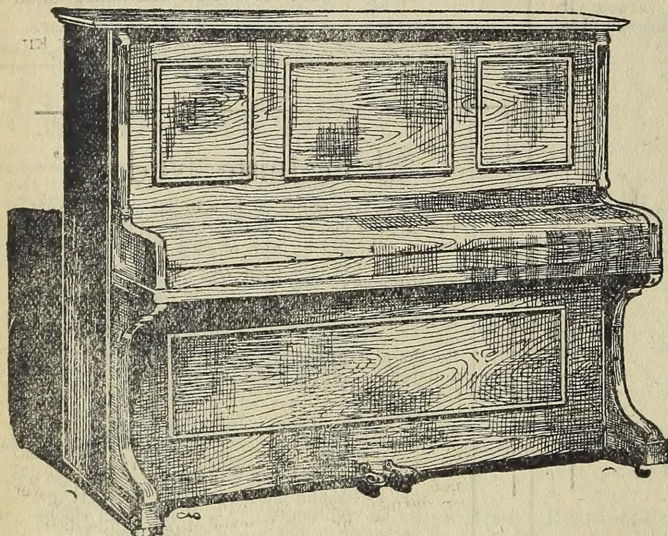

Dadelik aan u

geleverd voor

£10.

Wij zijn specialiteitten in Europese Pianos, Bluthner Steinway, Forster en andere beroemde Duitse Pianos zijn in onze magazijnen.

Vandaag zijn duizende mensen in Zuidafrika eigenaars van Pianos en andere muziek instrumenten, welke zij van ons verkregen hebben op ons Gemaklike Afbetalings Systeem.

ONS AANBOD

Bij betaling van £10 en uw belofte om de balans in geregelde maandelikse termijnen af te btalen, zullen wij dadelik deze prachtvolle piano bij u afleveren ongeëvenaard voor zuiwerheid van toon, pracht van aktie, ontwerp en bouw.

Het is 'n groot gemak om een Piano, Amerikaans Orgel, of Pianospeler te kunnen kopen, en om het volle gebruik van het instrument te hebben terwijl u het feitelik koopt. Wij leveren aan u op de eerste betaling. Schrijf vandaag om Katalogus D.

Alle soorten Muziek Instrumenten.

Amerikaanse Pijporgels, Guitaars, Mandolinen, enz.

R. MÜLLER,

91-93 Waterkant Straat.

Postbus 133. Tel. Adres: Rellum.

KAAPSTAD.

Stuur vandaag om Katalogus, welke u alles verteld aangaande ons Gemaklike Afbetaling Systeem, en u een lijst geeft van de artikelen die wij in voorraad hebben.

Van de werken van beroemde Komponisten tot de nieuwste zangstukken, wij hebben ze. Het zal u betalen om voor Katalogus D te schrijven.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

REDAKTIE.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

Voor 't plaatsen van **Advertentien,** schrijf aan de Uitgevers, **Bus, 389, Pretoria.** Familieberichten 6d. per regel. Voor staande advertentien voor lange termijn worden prijzen op aanvraag verstrekt.

Intekenprijs: **7/6 per jaargang** vooruitbetaalbaar. Alle abonnementsgelden te zenden aan **de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.**

No. 4. PRETORIA, 15 OKTOBER 1921. JAARGANG XIII.

WERKEN.

Te lezen Gen. 2 : 2—9, 15—19 Joh. 9 : 1—5.
Te zingen Ps. 146:1, 2. Gez. 62:3. Gez. 19:4.

> Zoo nam de Heere God den mensch en zette hem in den hof van Eden, om dien te bouwen en te bewaren.
>
> Gen. 2 : 15.

De tijd, waarin wij leven is vol van grote moeilikheden; overal zien wij hoe oude beproefde paden worden verlaten, oude zeden en gewoonten worden beschouwd als nutteloos, lastig en voor onze tijd ongeschikt. Alles wordt als het ware omvergeworpen en wij weten dikwijls zelf niet, wat wij hebben te doen.

Een van die moeilikheden is de vraag, moet de mens werken en waarom? Door velen wordt zij ontkennend beantwoord. Werken is voor vele van onze tijd een last, een noodzakelik kwaad, waaraan zij zich zoveel mogelik zoeken te onttrekken. Werken om des werks wille wordt voor dwaasheid gerekend: zo weinig mogelik te arbeiden het toppunt van wijsheid en geluk, en dan toch lekker te leven daarbij.

Wij kunnen ons dit verschijnsel zeer wel verklaren. Op de overspanning, waarin de volken gedurende de jaren van de wereld-oorlog geleefd hebben is een ontspanning gevolgd, die getuigenis aflegt van lichamelijke en geestelijke vermoeidheid, afgematheid. Evenals altijd is, op het gebruik en in werking stellen van alle de mens gegeven krachten, een tijd gevolgd waarin die krachten hebben ingegeven, zodat men gerust kan zeggen: de mensheid als een geheel is over vermoeid.

Niet alleen is dit over vermoeid zijn een gevolg van de oorlog. De laatste 50 jaren is vooral in Europa gewerkt en geslaafd met alle kracht.

Evenals de machine nacht en dag heeft doorgewerkt zo is ook de arbeider in de fabrieken gedwongen geworden, om zonder rusten te arbeiden. En niet alleen heeft hij gearbeid, hij is ook in zekeren zin zelf machine geworden. Het fabrieksbedrijf heeft van de arbeider gemaakt een slaaf, die alleen eenzelfde werk, dag aan dag, jaar uit jaar in, moet verichten, geestdodend, alle energie onderdrukkend. Daarbij kwam dan nog het jagen naar genot en plezier, het reizen en trekken van de ene plaats naar de andere voor bezigheid of zo men het noemde ontspanning, zodat de negentiende eeuwse mens voortdurend in grote spanning en onrust verkeerde .

Op deze aktie nu is de reaktie gevolgd. de inzinking van kracht, de lichamelike en geestelike vermoeidheid. Kunnen wij ons dus dit verschijnsel van niet te w i l l e n, misschien ook niet te k u n n e n werken, wel verklaren, de vraag is hoe wij als Christenen daar tegenover hebben te staan.

Wij doen dus deze vraag, wat leert ons de Bijbel omtrent het werken aan de mens.

Niemand kan ontkennen, dat de heilige Schrift duidelik ons zegt: de mens is van Godswege geroepen tot werk. "Werken is God dienen." Reeds op de eerste bladzijden der heilige Schrift vinden wij daaromtrent twee merkwaardige aanwijzingen.

God plaatst Adam in de hof van Eden om die te bebouwen en te bewaren. Hij geeft hem dus oefening voor zijn lichaam, handenarbeid. God brengt tot Adam al het gedierte des velds, opdat hij het namen zou geven: dus oefening van zijn verstand.

God geeft hem het verbod om te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads: dus oefening van zijn wil om gehoorzaamheid te leren.

In geheel het oude Testament wordt Israel geleerd te arbeiden. Het spreukenboek zegt: Ga tot de mieren gij luiaard, zie hare wegen en wordt wijs. Spreuken 6 : 6. "De deugdelijke vrouw wordt geprezen, omdat zij arbeidt en haar huis verzorgt. Spreuken 31 : 10-31.

In het Nieuwe Testament leert Paulus Eph. 4 : 28 "Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat goed is met de handen." 1 Thessal. 4 : 11 "Wij vermanen u broeders, om te werken met uwe eigene handen. 2 Thessal. 3 : 10 "Wij hebben u dit bevolen, dat zoo iemand niet wil werken hij niet ete."

Jezus Sirach leert in zijn boek: Het is beter te sterven, dan te bedelen. Hoofdst. 40 : 18.

En eindelik, onze gezegende Heiland heeft verklaard: "Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook. Joh. 5 : 17 en Ik moet werken de werken desgenen, die mij gezonden heeft, de nacht komt wanneer niemand werken kan. Joh. 9 : 4.

En Hij, ook hierin ons voorbeeld, heeft gewerkt, dag en nacht, niet om geld of goed, maar uit plichtsgevoel, uit liefde tot de naaste, als waarachtig mens.

Wij geven deze uitspraken der Schrift niet, als wetsgeleerden, die door artikelen van hun wetboek zoeken te bewijzen, dat een mens tot sommige dingen hier tot w e r k e n verplicht is, maar om aan te tonen, dat de geest der openbaring deze is, dat de mens is geroepen tot arbeiden.

Werken zou voor de mens niet zwaar zijn maar evenals in alles is de zonde oorzaak, dat het voor vele tot een last is geworden. Reeds voor de zondvloed heeft de Here God Adam werk gegeven, als nu na diens val dit woord wordt gesproken: "Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van dien boom hebt gegeten, waarvan Ik u gebood gij zult daarvan niet eten, zoo zij het aardrijk vervloekt om uwentwil, en met smart zult gij daarvan eten, al de dagen uws levens. Ook zal het u doornen en distels voortbrengen en gij zult het kruid des velds eten. In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten, totdat gij tot de aarde weerkeert."

Dan wordt hier ons geleerd, dat hard werken arbeiden met kommer en zorg, met moeite en teleurstelling, als straf voor de zonden, aan het mensdom wordt opgelegd. Niet dus het werken is vrucht der zonde, maar de moeitevolle en soms zo verdrietelike arbeid is dit.

Wij mogen dit niet uit het oog verliezen. Als dan in onze tijd werklust ontbreekt en arbeidsmoeilikheid de mensen heeft bevangen, dan is dit gevolg ook van de zonde. Zij heeft de mens gedreven tot zucht naar geld, tot lekker te kunnen leven, tot de wereld te kunnen genieten, om zich zelf groot te maken, tot het vergeten, dat men niet leeft bij brood alleen, voor deze wereld alleen, maar dat onze bestemming hoger ligt en dat wij Gods werk moeten doen.

Helaas, helaas, hoevele Christenen hebben dit vergeten en plukken nu de wrange vrucht van hun medegaan met de wereld.

Werken, hetzij met de handen, hetzij met het hoofd is voor de Christen mens een lust, geen last. Wie werkt ontvangt loon of het dageliks brood óf het broods des levens. Wie werkt niet alleen voor zich zelven, maar ook voor anderen, wordt gezegend en mag zich verheugen, dat hij ook anderen tot zegen is geweest.

Werken is nodig. Het bewaart ons voor zonde en boze werken: beteugelt de lusten en begeerte van het onreine hart: maakt ons sterker en bekwamer om steeds lichamelik en geestelik toe te nemen in kracht.

Daarom is het niet alleen nodig maar ook heilzaam. Het leert ons, het leven niet alleen te beschouwen als een onvruchtbare zaak, maar als een voorbereiding voor hoger werkkring. Terecht wordt dan ook in de gelijkenis van de talenten, de man, die gewoekerd heeft met de hem toebetrouwde schatten door de Heer met hoger en heerlijker werk beloond. Vooral de vloek op het aardrijk gelegd en daardoor ook op Adam en de mensheid moet niet zozeer beschouwd worden als een straf alleen, maar ook als een zegen. Omdat de mens met moeite en kommer moet werken, begint hij zijne ellende te verstaan. Hij wordt tot nadenken gebracht over zijn toestand, die hem leert, dat de zonde de oorzaak van al zijn ellende is. Dit te verstaan dringt hem dan ook naar verlossing uit te zien, welke hem beloofd wordt in Christus, die het grote werk Gods, de opheffing uit de slavernij der zonde, op aarde heeft uitgewerkt. Waar de mens, die niet werkt steeds dieper in de zonde wegzinkt, wordt hij die wel werkt, en die ook Gods werk wil verrichten daaruit opgeheven, daarvan verlost.

Dat de arbeid door God de mens opgelegd niet in dit licht wordt beschouwd, maar alle werk alleen in verband gebracht wordt met het leven op aarde, heeft tengevolge, dat, waar er zoveel teleurstelling gevonden wordt, de mens arbeidschuw wordt. Met de prediker vraagt men nu ook: "wat voordeel heeft de mensch van al zijnen arbeidt onder de zon?" en om dat men meent— het is alleen ijdelheid en kwelling des geestes! In die vraag ligt een groot deel van waarheid, wan-

neer men allen arbeid alleen beziet uit het standpunt van het aardse leven. Die enkel werkt voor zijn brood, voor zijn genot, voor de schatten dezer wereld, vindt zich telkens teleurgesteld. Men brengt bijeen en weet niet, wie het tot zich nemen zal."

Maar zo vragen wij niet. Wij danken God dat wij werken mogen. Werken voor het dagelikse brood: werken, ook om de spijze, die blijft. De Here God, die de mens laat werken in het zweet van zijn aanschijn, geeft hem onder dat zware werk zijn vertroostingen, zijn vergoeding, zijn genade, zijn zegen. Als eenmaal het aardse werk is voleindigd, als de nacht komt, waarin niemand werken kan, dan weten wij, dat de arbeid, die wij verricht hebben voor de hemel niet vruchteloos zal zijn. Die werken volgen ons en wij horen dan uit Zijn mond: gij trouwe dienstknecht over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten. Wij hebben dan niet te vergeefs geleefd en gewerkt.

v.B.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Oktober 1921.

Waarde Neef Willem,

De lente is weer gekomen op Uitkijk en bij U zeker ook. Heeft het U ook getroffen hoe prachtig mooi nu de aarde is versierd. Hoe mooi is dat jonge groen der bomen. Hoe vol kleurenpracht zijn de appel, de peer, de abrikoos, de perzik, die allen hun eigen voorjaarskleed hebben aangetrokken. Hoe schittert het veld vol jong en teer gras: hier en daar doorweven met veelkleurige bloemen. Er is voor ons alle reden om te zingen met de dichter:

Het feestkleed, dat weer 't aardijk siert,
De Schepping, die haar hoogtijd viert.
Looft U, den Nooit volprezen!

Ik hoop, Neef Willem, dat ook in uw huis en uw hart, iets van die Lente's levensadem gevonden wordt.

Maar terwijl de aarde zo heerlik versierd is en alles zo mooi zich vertoont, is er onder de mensen geen heerlikheid of pracht, maar veeleer 'n reuke des doods. Daar gaat werkelik 'n reuke des doods door onze samenleving, zodat de vraag bij elk christen opkomt, mogen, kunnen wij langer zwijgen, waar wij zoveel laagheid en gemeenheid rondom ons waarnemen. Ik wil niet beweren dat er door de christenen in de laatste tijden niet is geschreven, gesproken, geprotesteerd tegen de toenemende onzedelikheid onder de christen volken, maar dit is nog altijd geschied onder bedekte termen: ook de kerk heeft gevreesd de dingen bij hun rechte naam te noemen. Het wil mij wel eens voorkomen dat wij te veel denken aan Paulus woord 1 Cor. 6 : 12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar niet alle dingen zijn mij oorbaar (d.w.z. niet passend). Er is bij velen, ook bij leraars en voorgangers der gemeente een grote vrees, om de dingen te zeggen, zoals die zijn, omdat zij liever geen aanstoot geven, of ook wel, omdat zij niet willen verdacht worden dat zij zo ronduit spreken, om naam te maken.

Bovendien aan de Christelike pers is verweten dat zij op een al te bekrompen standpunt stond: dat zij te vroom was, en kwaad zag, waar geen kwaad eigenlik was, b.v. in de onwelvoegelike kleding, open halzen, open armen, korte rokken, afgesneden haar, roken en in het openbaar drank drinken van vrouwen, dat zij uit Farizeese hoogmoed dit alles veroordelen.

Maar—aan die beschuldigingen schijnt een einde te zijn gekomen, ten minste in Europa, met name in Holland, wordt door de grote liberale dagbladpers een oproep gedaan aan de kerken, om toch te helpen het kwaad der onzedelikheid tegen te gaan.

Dezer dagen kreeg ik een der vooornaamste, en wel een der best geschreven koeranten uit Holland in handen welke ook over deze dingen handelde. Van wat ik in een paar nummers las, geef ik hieronder enige regels.

"Leugenachtigheid en bedriegelijkheid zijn dikwijls ingekankerde karakterfouten bij kinderen, die reeds op jeugdigen leeftijd van 14—18 jaar gevallen zijn. Zij moeten de eene onwaarheid op de andere stapelen, de eene uitvlucht na de andere zoeken steeds sterker en brutaler en geslepener om hun wangedrag thuis te verheimelijken. Zulke meisjes die in geregelde ongeoorloofde verhouding staan tot hun werkgever, en die dan met gehuichelde trots nu en dan vertellen van hun snelle promotie in salaris—wanneer de ruimte van geld uit hare uitgaven onverwacht mocht blijken. Zulke meisjes b.v. die iederen Zaterdag trouw haar weekloon afgeven thuis aan moeder, maar die—na een bezoek van politie in een verdacht huis—al weken lang niet naar hun werk zijn geweest. Iederen morgen gaan zij op tijd van huis, op denzelfden tijd van huis, op denzelfden tijd komen zij, naar zij zeggen van haar werkplaats of kantoor weer thuis. Maar op één avond hebben zij soms al meer verdiend door onzedelijk gedrag dan zij anders aan werkloon ontvingen. En de rest van haar tijd brengen zij

door in een melksalon. Terwijl de ouders geen oogenblik kunnen vermoeden, hoe in waarheid het leven van hun dochtertje is, dat zij dikwijls aanzien voor een onschuldig, ijverig werkzaam kind. Van verscheidene meisjes, die in zoo 'n huis zijn aangehouden, blijkt ons, dat zij op deze bedriegelijke wijze feitelijk van ontucht leven.

Hoe dikwijls komt het ons (de zedenpolitie) voor dat wij meisjes krijgen, die blijken herhaaldelijk 's nachts uit te blijven en van wie de ouders het goedig aanhooren, als zij bij voorbeeld zeggen, naar een bal te zijn geweest en toen het toch zoo laat was geworden, maar zijn blijven rondloopen, of dat zij naar het park zijn gegaan om de zon te zien opkomen (de zon komt in den zomer in Holland 3 of 4 uur in den morgen op). Dat is bij zulke ouders toch wel een gebrek aan inzicht, en een onverklaarbare gevaarlijke slapheid, om deze dingen maar over te laten. Soms merken de ouders dit en dan zeggen ze: och zij hebben een jongen, die haar, als 't noodig wordt, wel zal trouwen—Een jongen? Wat is zijn naam? Het meisje weet het zelf niet: Piet, Jan, Klaas. Wat doet hij? Waar woont hij? Zij weet het niet. Men staat verwonderd over de gemakkelijkheid, die onbezonnenheid in den intiemen omgang van meisjes met jongens uit den werkmansstand. Een jongen, die 's avonds een wild vreemd meisje met zich meeneemt en bij zich te slapen houd in de woning zijner ouders, die dit zonder iets te zeggen toelaten en er om lachen, zeggend: "We zijn ook jong geweest." Soms weten ze niets van het meisje en het meisje niets van dien jongen.

Is het niet vreeselijk, niet walgelijk? En dat gebeurt niet alleen onder de werkmansstand. Ook in de meer gegoede kringen is het niet beter: ook daar loopen de meisjes groot gevaar."

Tennis en andere speelvelden, fiets en motor ritjes, gelegenheden van pleizier, picnics, enz. geven maar al te veel aanleiding tot heimelike onzedelikheid, ook onder de hogere, de hoogste maatschappelijke standen. Over deze dingen wordt redeneerd in elke levenskring maar uit een zekere preutsheid, schaamheid wordt er niet tegen gesproken, of geprotesteerd, ook niet door de kerk.

En wat treurig, ja vreeselik is, dat deze laagheid gemeenheid, diep gezonkenheid van kinderen, van personen van beide geslachten, wordt vergoelijkt, door te zeggen: "och het is overdrijving: och wij waren ook eens jong," "och het is niet zo erg," laten ze ook plezier hebben, men kan de kinders toch niet altijd klein houden." Ja dat er om wordt gelachen en gespot: ja, ja, onze kinders zijn toch slimmer en verstandiger dan wij: zij weten ten minste het leven te genieten.

Zo zinken de Christen-natien weg in de modder van vuilheid, zedelik bederf en schaamteloosheid.

Maar, ik hoor u zeggen, Oom Sarel, dat is mogelik zo in Holland, in Engeland, Duitsland, Frankrijk, maar het is overdreven—en bij ons is het zo niet.

Daar hebt ge al weer, Neef Willem, onze eigen gerechtigheid. Wij menen nog vrij te zijn van die onzedelikheid, niet waar? Maar zijn wij vrij?

Wilt gij eens gaan onderzoek doen bij de politie ook in Z. Afrika. Hebt gij gelezen, wat er omgaat in onze grote steden? Hebt gij al eens vertrouwelik gesproken met onze doktoren, en met onze chemisten? Weet gij wat vele onzer leraars, die met hun natie medeleven, ook al gehoord hebben. Zijt gij blind voor hetgeen gij ziet op de straten der dorpen, in koffiehuizen, in treinen. Hoort gij wat de jonge mensen onder elkander spreken, en waarover zij gezelsen.

Hoe oordeelt gij, wanneer gij ook onze jonge meisjes ziet gaan door de straten, gekleed naar de laatste mode, die er op is berekend, om al de lijnen van het lichaam te doen uitkomen? Zijn bij onze meisjes open halzen, blote of ter nauwer nood bedekte armen, uitzondering. Hoe komen vele meisjes en ook naar de mode geklede oudere dames ter kerk? Hebt gij ze nog niet ontmoet, sigaret rokende en whiskey drinkende vrouwen, die ook hierin de man gelijk willen zijn? Wat geven de bioskopen, de theaters aan onze meisjes en jongens te zien? Welke zijn de boeken, die ze lezen? Was er niet een week of twee geleden, een bericht in de koeranten van een jongen van 14 jaar, van brave ouders, die ook zelf gans geen verdorven zoon was, die veel de bioskopen had bezocht en in de badkamer zich om het leven bracht? Welk een demoraliserende invloed hebben deze vermakelikheden niet op de jeugd? Weet gij welke verhouding er is in de private en goevernements kantoren, tussen getrouwde mannen en jonge meisjes: hoe het gaat in de werkplaatsen, waar mannen en vrouwen saamwerken.

Misschien zegt ge: deze dingen zijn er vroeger ook geweest. Ja, maar toen waren ze uitzondering en nu bijna regel. Toen werd er nog schande geroepen—nu lacht men er om. Toen waakten de moedrs nog—maar nu zien ze niet meer naar hunne kinders om: toen zorgden de vaders voor het huisgezin, nu leven vele gezinnen van de ontucht, de prostitutie van vrouwen en meisjes. Deze dingen zijn natuurlik moeilik te bewijzen, omdat deze pest in de donkerheid wan-

delt, maar de gevolgen er van zijn gans openbaar, mijn waarde Neef!

Weet gij ook hoe groot het kwaad is, dat voortkomt uit de verkoop van allerlei geheime middelen en allerlei geheime boeken, die per briefpost worden verzonden, een kwaad groot onder ongetrouwden en getrouwden. Konden de hospitalen eens spreken! Kon men eens weten hoevele vrouwen en meisjes een jammerlik lijden doorstaan door geheel hun leven, ja een ellendige, pijnlijke en vroegtijdige dood sterven, omdat er een kwaad is in onze maatschappij, dat voortvreet als de kanker en evenveel, zo niet meer slachtoffers maakt dan oorlog en pest en dronkenschap.

Ik acht Willem, dat ouders, vaders en moeders, deze dingen moeten weten en dat zij hunne kinders moeten waarschuwen en ook dat zij meer en beter hen onder de tucht moeten houden. Zij mogen in deze niet onverschillig meer zijn: zij mogen niet toelaten, dat hunne dochters omgaan met onbekende jongetjes en op al te vriendeliken voet zijn met getrouwde mannen: zij mogen niet maar goedvinden, dat hunne kinders, jongens en meisjes met iedereen uitgaan, naar sports, naar picnic's, naar bioskopen, naar badplaatsen, naar tennis en ander spelen: 's avonds laat thuiskomen en allerlei vreemde personen ontvangen, in afwezigheid der ouders. Het betaamt niet, dat jonge mensen uren achter een met hun tweeen in één vertrek zijn, soms met gesloten deuren en dat de ouders zwijgen, of dat zij alleen in het veld ronddwalen, waar geen vader of moeder hen ziet.

Onze jeugd is te losbandig: de ouders te zwak, te toegevend.

Het is roeping ook der kerk er tegen te spreken, te waarschuwen. Men moet zich niet bang laten maken, door hen die zeggen: de zaak is te teer, te kies! Zwijgen is hier misdaad! Misdaad tegen over de kinders, het huisgezin, de maatschappij, het koningrijk Gods.

Dat wij dus toezien en getuigen mijn Neef.

Met de beste groeten,

Uw Oom,

SAREL.

KORRESPONDENTIE.

De Redakteur verzoekt nogmaals vriendelik, dat hem alle verslagen van kerkvieringen en aankondigingen van kerk-diensten gezonden worden niet later dan de 7e van elke maand. Hij kan niet beloven, dat wat later komt, nog kan worden opgenomen in dat nommer.—Redakteur.

ONZE GEZANGEN.

Welk lid der Hervormde Kerk in Holland en ook der protestantse kerk in Duitsland kent niet het lied: "Wie maar den Goeden God laat zorgen" dat No. 17 in ons Gezangboek, No. 482 in Het Evangelisches Gesangbuchs van de provincie Brandenburg. Het is een vertaling van het Duitse door George Neumark vervaardigde lied, in onze taal overgezet door Ds. Rutgers. Neumark heeft niet alleen de woorden gedicht, maar ook de zangwijze vervaardigd zoals wij straks zullen vertellen. Deze melodie komt in onze Gezangbundel 6 maal in het bovengenoemde Duitse boek 17 maal voor.

Laat ons eerst enige mededelingen doen over de vertaler, Ds. A. Rutgers.

Abraham Rutgers was een predikantszoon, geboren 4 September 1751 te Aalsmeer, waar zijn vader Paul Rutgers toen predikant was. Deze vertrok in 1762 naar Utrecht, waar de zoon dan ook studeerde. Nadat hij eerst te Doorn predikant was geweest, arbeidde hij vervolgens te Oude Tonge, Oost Zaan, Amersfoort en van 1779—1809 te Haarlem. Met Ds. Engelberts werd hij door de Noord-Hollandse Synode gekommitteerd tot de samenstelling van de Gezangbundel, aan welk werk hij ijverig heeft deelgenomen. Niet minder dan 16 door hem zelf vervaardigde liederen komen er in voor t.w. Gezang 30, 40, 63, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 109, 117, 134, 150, 153, 178, verder de vertaling van Neumark' lied ons Gezang 17 en 70. Van deze liederen zijn No. 63, 96, 97, 99, 100, 117, 150, 153, in Zuidafrika goed bekend en worden gaarne gezongen. No. 97 ontbreekt zelden bij een Doopdienst, 99 bijna nooit bij bevestiging van lidmaten en 153 wordt nog al bij het pinksterfeest gebruikt. Minder bekend zijn No. 94 en 95; slechts zelden worden No. 30 en 40 gezongen. Gezang 96 is een zeer geliefkoosd slotgezang, meestal staande aangeheven: ook 117 wordt bij het kerstfeest nogal gebruikt. Zijn leven schijnt nog al kalm te zijn verlopen, ofschoon een zwaar verlies hem in 1802 trof toen zijn 20-jarige zoon stierf, bij welke gelegenheid hij tot troost voor zijn vrouw een lied dichtte getiteld "het graf".

Door de vertaling en bewerking van Gezang 17 heeft hij aan vele christenen in Nederland troost mogen brengen. Dit Gezang is zeer bekend in Holland, Duitsland en Zuidafrika. Dr. Bronsveld schrijft: Ook nu nog wordt Gezang 17 vaak en gaarne gezongen. 't Is waar bevonden door duizenden:

"Wie op den hoogen God vertrouwt
Heeft zeker op geen zand gebouwd."

Laten wij omtrent dit lied iets mogen vertellen. Ik was nog zeer jong, 12 of 13 jaar oud, toen ik een avond het volgende verhaal las. Een Duits dichter, G. Neumark, had in de eerste tijd van zijn leven met zeer veel tegenspoed te kampen. Geboren in 1621 en geschoold in Schleusinger zwierf hij jaren lang rond van de ene stad naar de andere totdat hij in Koningsberg kwam. Na een zesjarig verblijf aldaar besloot hij naar zijn vaderstad terug te keren. In Hamburg aangekomen, was zijn tijdelike nood zo groot, dat hij een viool, die zijn laatst overgebleven eigendom was, en die hij, omdat hij ook de muziek beoefende, zeer lief had, moest verpanden om brood te kunnen kopen. Maar juist in die bange dagen kreeg hij onverwacht een brief van de Zweedse gezant aldaar, die hem aanstelde tot zijn Sekretaris. Daarmee was zijn nood en ellende ook voorbij, maar Neumark's geloof was bevestigd en recht dankbaar voor de uitredding haalde hij zijn viool uit het pandjeshuis en vervaardigde dit lied met de wijze er bij.

Bij het lezen van dit verhaal was ik diep bewogen en ik leerde zijn lied geheel van buiten. Ook mij heeft het vooral in de laatste levensjaren steeds getroost: " men kan God maar laten regeren".

Later histories onderzoek heeft willen bewijzen, dat deze legende niet geschiedkundig waar is. Ach, dit onderzoek heeft zo menige legende naar het gebied der onwaarheden gewezen, en zo menige illusie verstoord: "maar de waarheid gaat boven alles".

Laat echter ook deze legende niet in alles waar zijn, een feit is, dat Neumark uit zijn zware noden is gered: in Kiel een goed werk kreeg en bij een vrome familie in huis is gekomen, en, die uitredding, dankbaar erkennend, toeschreef aan Gods voorzienigheid, die voor hem een rots was op welke hij veilig kon bouwen.

Zoals altijd, is bij de vertaling veel van het mooie en kinderlik eenvoudige weggelaten of bedorven. B.v. vs. 4 van het Duitse oorspronkelike:

Hij kent de rechte vreugde stonden,
Hij weet best, wat ons nuttig zij;
Heeft Hij ons maar getrouw bevonden
Oprecht en zonder huichlary:
Dan redt hij dikwijls ongedacht
En hoort en helpt ons onverwacht.

is uit ons Gezang weggelaten. Waarom? Het had gerust er bijgevoegd kunnen zijn.

Ook vs. 5 is in het Duits krachtiger. Waarom is het niet vertaald?

Het zijn voor God slechts kleine zaken.
En voor zijn Hoogheid heel gelijk,
Dat Hij de rijken arm kan maken
En d'armen echter groot en rijk.
Hij, God, de ware Wonderman
Verhogen en verneedren kan.

Meer dan eens is mij verteld door de kinderen van Voortrekkers, dat dit een van de meest geliefde Gezangen voor hen is geweest, onder al de ellende in de woestijn en de noden en gevaren, waaraan zij waren blootgesteld: Zij zongen gaarne 's ochtends en 's avonds

Wie op den hoogen God vertrouwt
Heeft zeker op geen zand gebouwd.

Zal het niet een zegen zijn voor het tegenwoordige geslacht, wanneer de Voorzienigheid Gods in dit Gezang bezongen, weer worde de Rots, waarop het bouwt?

v. B.

KERKELIKE TUCHT.

In elke gemeenschap, vereniging, maatschappij, of hoe ge zo 'n zaak wilt noemen, op kerkelik en maatschappelik gebied moet tucht, discipline, orde zijn. Een gemeenschap zonder dit kan onmogelik op de duur bestaan.

Wij hebben dan ook in onze kerkelike samen leving zo iets, dat daarin orde werkt, en wij noemen dat tucht.

Nu is er onder vele een zeer verkeerde mening omtrent het wezen van de kerkelike tucht. Heeft toch iemand iets gedaan wat in strijd wordt geacht met de orde en de regel in de kerk, dan wordt gezegd dat hij daarvoor gestraft moet worden. Misschien komt dit wel hier door, dat men in Matt. 18 : 15 leert: "indien een broeder tegen u heeft gezondigd b e s t r a f hem tussen u en hem alleen." Uit dit woord bestraffen heeft men menen te moeten opmaken, dat tucht is straf, in de zin waarin dit woord nu verstaan wordt, n.l. een zeker kwaad dat degene wordt aangedaan, die zich tegen de wet of de orde verzet. Dit nu is geheel onjuist. Reeds is de betekenis van het Griekse woord in Matt. 18 : 15 (en andere plaatsen b.v. Luc. 3 :19, Joh. 3 : 20, Titus 1 : 13, Hebr. 12 : 5) niet juist door straffen, weergegeven. Het betekent meer terechtwijzen, berispen met woorden, dan iemand kwaad, leed (lichamelik of geestelik) aandoen: terechtwijzen n.l. in deze zin, dat daardoor een andere betere overtuiging wordt gewerkt. (1)

Verder dient men in het oog te houden, dat de kerk nergens en van niemand recht heeft gekregen om een mens leed aan te doen. De Roomse kerk heeft zich bij de veroordeling der ketters altijd op dit standpunt geplaatst. Zij heeft na onderzoek der ketters of ongelovigen, hen buiten hare gemeenschap geplaatst en ter bestraffing overgegeven aan de wereldlike macht, die het zwaard draagt. Daarom kon zij ook altijd beweren dat niet zij, maar de magistratuur de ketters verbrandde, ophing, radbraakte, of op welke manier dan ook doodde.

Wanneer wij horen, dat mensen spreken van tucht als van straf en dat degenen, die de kerkelike wetten of zedelike voorschriften overtreden, of van de ware leer afwijken, hun straf moeten krijgen, verklaren wij zo 'n woord voor gevolg van onkunde. De kerk straft niet, mag niet straffen, d.w.z. iemand kwaad aandoen voor het kwade, dat hij gedaan heeft.

Grondslag van de kerkelike tucht vinden wij is de bekende woorden van Christus, Matth. 16:13-18 en Matth. 18:15-18. In de uitspraak wordt aan Petrus en aan wie hem later zouden volgen, de macht gegeven om de toegang tot het koningrijk der hemelen te openen of te sluiten. Immers wie de sleutel heeft van een stad, een huis, een kamer is meester daarvan en kan daarin toelaten, wie hij wil of buitensluiten, wie hij wil. Zo heeft dus de kerk de macht om mensen te laten in of te sluiten buiten het koningrijk Gods.

In de tweede uitspraak wordt gehandeld meer over persoonlike aangedane zonde, en geleerd hoe deze zondigende persoon moet worden behandeld. Maar zoals reeds boven is opgemerkt, is hier ook niet sprake van straffen, d.i. kwaad aandoen, maar berispen, vermanen, wat ook blijkt uit het volgende: "indien hij u niet hoort." Wie niet hoort, naar de vermaning van een broeder, of van meerdere broeders, of van de gemeente, die moet worden buitengesloten als de heiden en de tollenaar, d.i. men kan geen gemeenschap met dezulken hebben, ofschoon hun toch bij voortduring het Evangelie moet worden gebracht.

Op deze twee uitspraken berust dus de tucht in de kerk: wat hier wordt gezegd, moet worden verstaan in deze zin, dat in de gemeente van Christus orde en wet moet zijn: wie daartegen zondigt wordt door de macht der sleutelen uitgesloten, nadat eerst is beproefd hem tot inkeer, d.i. tot overtuiging van zonde te brengen .

Heeft alzo de kerk geen macht om enige zondaar lichamelik, zedelik of geestelik kwaad te doen, dan moeten wij vragen, welke middelen heeft zij om tucht te handhaven. Velen menen, dat dit is het onder censuur zetten, d.i. het beletten om als doopouders te staan, deel te nemen aan het Nachtmaal. Niets is verkeerder dan dit.

Het enige tuchtmiddel in de kerk is de prediking van het Evangelie. Velen zullen dit vreemd vinden en ongelooflik. Toch is het dit niet. Immers het Evangelie is de blijde boodschap van Gods wege aan de zondige mens gebracht, dat hem vergeving der zonde is geschonken om niet, uit genade. Dat deze boodschap moet gebracht worden, en dit aanbod gedaan, is reeds een bewijs, dat de mens een zondaar is. Aan een gezonde toch wordt geen geneesmiddel gegeven: hij heeft dit niet nodig. Wanneer dus een mens, die boodschap hoort en aanneemt, dan wordt door deze dienst de poort van de hemel hem geopend en daardoor ook de toegang tot de kerkelike gemeenschap en tot de Heilige Sakramenten. Wie daarentegen niet hoort, toont daardoor, dat hij ongehoorzaam is aan God en Zijne beloften en sluit zich zelve uit, buiten de gemeenschap des koningrijks en daardoor ook buiten de kerk en hare genade gaven.

Het woord der Evangeliums, (van wie dat is door welke persoon) het ook zou mogen gepredikt worden, is het eigen vonnis Gods, in de opperste vierschaar (dat is door het Hoogste hof) uitgesproken.

De mens, die het Evangelie hoort, stelt zich dan ook zelf als voor de troon van God. Geen ander middel om de gemeente rein te bewaren is nodig. Ieder, die de prediking des Woord hoort kan, ja moet weten, of hij bekeerd is, dan wel nog in de zonde leeft, of hij tot het Nachtmaal mag komen dan wel zich daarvan onthouden moet. Om dit met een voorbeeld duidelik te maken. In het Formulier om het Nachtmaal te houden, lezen wij aan het einde van de lange lijst van roepende en openbare zonde, deze woorden: allen die een ergelik leven leiden zullen zich van het Avondmaal onthouden. Is dit niet een zeer duidelike aanwijzing aan de leden der kerk, wie wel en wie niet mogen naderen? Onbegrijpelik is het mij altijd hoe het mogelik is, b.v. dat gierigaards en kijvers en dronkaards zich tot het Nachtmaal kunnen begeven, nadat hen nog wel daags te voren de betekenis van dat Sakramenten is duidlik gemaakt en het Formulier is gelezen.

Wat nu is het doel der kerkelike tucht? Ook hierover is grote verwarring in de gemeente. Velen menen dat de uitsluiting van de zondaar doel is, d.w.z. dat de kerk de zondigen mens zelve daarbij op het oog heeft. Dit is onjuist. Doel der tucht is de reinheid der gemeente te bewaren,

en de ere Gods hoog te houden. De gemeente des Heren is gereinigd door het bloed des kruises: zij is met Christus gestorven aan de zonde en dus een lichaam, dat door hare haar gegeven reinheid afgezonderd is van de wereld. Die reinheid heeft zij te bewaren: hare roeping is te waken tegen de bevlekking door de zonde. Daarom is dan ook het bewaren van die reinheid doel der tucht. Indien zij allen die in de zonde leven of blijven leven tot het Nachtmaal, dus tot de innige gemeenschapoefening met Christus, tot het genot der Sakramenten zou toelaten, dan zou daardoor zij weer zelve onrein worden en dus juist datgene verliezen. wat haar van de wereld scheidt. Niet dus om de zondaar te straffen, maar om zich zelven rein te bewaren, verbiedt zij de toetreding tot de gemeenschap aan allen, die in openbare zonde leven en blijven leven.

Men lette wel op de woorden openbare zonde. De lange lijst van zonde, die in het Formulier des Avondmaal wordt gevonden, geeft alleen een opsomming van de openbare zonde, die ergenis geven in de gemeente en ook wel buiten haar. Ja ook buiten haar. Wij kunnen best begrijpen dat menig niet met Christus levend persoon vraagt: hoe is het mogelik, dat deze of die, van wie het openbaar is, dat hij een overspeler of dief of dergelike is aan het Nachtmaal kan aanzitten? van de verborgen zonde, als hoogmoed, geveinsdheid, huichelarij zwijgt het formulier. Terecht. Over de inwendige gesteldheid van de mens kan geen mens oordelen. Dat moet aan de zondaar zelve overgelaten worden en aan God. Merkwaardig is het dat Paulus in de brief aan de Galaten (Hfdst. 5 : 19-21) deze ook noemt.

In de tweede plaats bedoelt de tucht: het hoog houden van de ere Gods. Duidelik komt dit uit in het Formulier van de Ban, of der afsnijding van de Gemeente van Christus waar wij lezen "dat het geheele lichaam der gemeente niet gelasterd worde." Onze vaderen hebben voor die ere Gods geijverd. Zijn verheerliking was hun doel, ook in de toepassing van de tucht. Dit moet ook zo zijn.

Het gaat in de Evangelie prediking zowel om de verlossing van de zonde, als om de verheerliking van God in Christus onze Heer.

Houden wij dit goed in het oog. Het zal ons bewaren voor onnodige en onchristelike hardheid in het oordelen van medezondaren: maar het zal ons aan de andere zijde ook doen ijveren voor de ere Gods, die verheerlikt wordt zowel door de aanbieding Zijner genade aan de zondaar, als door te waken, dat niemand tot Hem nadere in de christelike gemeenschap met bevlekte handen en die een ergernis is voor hen, die Hem liefhebben en in oprechtheid willen dienen.

v.B.

JUDAS.

De meest onsimpatieke figuur in de bijbel is zeker wel Judas. Zijn laag verraad tegenover Jezus maakt hem tot de afstotelikste van alle mensen waarvan de bijbel ons verhaalt. En terwijl van andere slechte personen toch meestal nog een of andere goede trek wordt vermeld dat onze weerzin of beschuldiging enigzins verzacht, blijft Judas van begin tot eind weerzinwekkend.

Zijn berouw; wanneer hij ziet dat Jezus ter dood veroordeeld is, vermag ook niet ons enige simpatie te geven voor deze gevallene. Het is alsof een zeker gevoel ons zegt dat wij voor dit berouw geen eerbied kunnen hebben. De gedachte komt in ons op dat dit berouw niet is een treuren over eigen verdorvenheid maar alleen een schrik voor de gevolgen van zijn daad en een vrees voor het daaruitvloeiende kwaad voor hem zelven. Hij weet dat dit onschuldig bloed op zijn hoofd zal komen en dit maakt hem radeloos van angst. Hij doet nog een zwakke poging om het gebeurde ongedaan te maken en gaande naar zijn medeplichtigen klaagt hij zijn schuld in de zwakke hoop dat het iets baten zal. Hij gaat niet naar Pilatus om bij deze ten voordele van Jezus te getuigen en ten nadele der vier priesters, want dit kon hij niet; hij is een man van verraderlike en lafhartige bewegingen en een dergelike daad zou een kloekheid van voornemen vereist hebben die hij niet bezat. Nee, hij gaat nutteloos kermen bij hen die toch geen medelijden met hem zullen hebben. En als hij hen onverschillig vindt, als zij zich verachtend van hem afkeren, als hij zich door zijn medeplichtigen verlaten ziet, vindt hij zichzelf alleen, van allen verstoten, alleen met zijn wroeging en zijn vrees en vlucht hij in radeloosheid naar de dood.

Het is bijna zeker dat Judas deze uitslag niet had verwacht. Hij moet gemeend hebben dat het anders zou aflopen. Hij heeft zeker gedacht dat de overpriesters niet de moed zouden hebben Jezus ter dood te veroordelen. Maar wat zou toch wel de drijfveer geweest zijn waarom hij zijn Meester in de handen Zijner vijanden leverde? Wanneer wij lezen dat hij tot de overpriesters gaat en hen vraagt: "Wat zult gij mij geven indien ik hem u overlever"—menen wij dat geldzucht de drijfveer van zijn handelen was, welk vermoeden ver-

sterkt wordt door het feit dat Judas een dief was en de gewoonte had te stelen uit de armenbeurs die hij droeg. Evenwel, ofschoon het zeker is dat Judas geldgierig was en de prijs van dertig zilverlingen hem moet hebben aangelokt, zo kan het toch niet anders of de geringheid zijner beloning moet ons verwonderen. Wanneer Judas bij Jezus gebleven was had hij waarschijnlik uit de armenkas meer kunnen stelen dan dertig zilverlingen. Hoewel het mogelik is dat geldzucht de oorzaak van Judas' verraad was is het echter niet waarschijnlik dat het de enige aanleiding is geweest. Daar zijn andere veronderstellingen mogelik. Het is mogelik dat Judas, bevreesd geworden voor de groeiende haat der overpriesters, gevoegd ook bij de voorspellingen van Jezus zelf dat Hij veel zou moeten lijden van hun hand, vreesde dat de disipelen en dus hij zelf zouden delen in de vervolging tegen Jezus en dat hij daarom bijtijds overliep naar de vijand om zich daardoor als een van hun vrienden te doen erkennen, tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik makende om geld uit hun handen te krijgen. Maar er is nog een andere verklaring mogelik.—Judas heeft getoond ongereinigd te blijven door de reinigende invloed van Jezus woorden. Hij is met Jezus meegegaan en is bij Hem gebleven zonder Hem lief te hebben. Hij heeft Jezus gevolgd om zijn eigen oogmerken te volgen en hij is van het begin tot het einde gebleven de persoon die zich aan Jezus' leer niet stoorde, een ziel geheel vijandig aan de geest van Jezus. Judas heeft zich in Jezus vergist. Hij heeft Hem meer wereIds, meer zoals iedereen gedacht en naarmate hij bemerkt hoe geheel anders Jezus is, hoe meer hij zich aan Jezus vreemd gevoelt. Ten slotte ziet hij dat Jezus geen enkele van zijn verwachtingen zal vervullen en daarop verandert zijn aanhankelikheid, de weinige die hij heeft bezeten, in weerzin en wrevel, en die wrevel leidt hem er toe om zich van Hem af te scheiden en tegelijk nog de haat te koelen die in hem is ontstaan.

Maar toch ook deze veronderstelling kan ons niet bevredigen omdat er in deze geschiedenis wel van Judas' laaghartigheid maar toch niet van zijn haat gesproken wordt, en hoewel het zeer goed mogelik is dat die haat bestond is die toch niet met zekerheid te noemen. De gedachte die ons als de meest logiese voorkomt is die dat Judas een dubbel spel speelde. Hij schijnt een plan gehad te hebben om zich bij de overpriesters voor te doen als een lage gelukzoeker die hen helpen wou voor geld terwijl hij terzelfder tijd zich toch niet van Jezus losscheuren wou. Evenals al de disipelen zal hij in Jezus de toekomstige koning der Joden hebben gezien en aanschouwd hebbende de bovennatuurlike krachten die Hij bezat kon hij niet twijfelen aan het welslagen van dat koningschap wanneer Jezus maar eenmaal daartoe gebracht was om zich tot koning te laten uitroepen. Verscheidene malen hadden de disipelen het willen doen, hadden hem er naar gevraagd om Hem tot spoed aan te dringen en met de scharen ingestemd wanneer deze Hem met geweld wilden koning maken. Maar Jezus had altijd geweigerd. Judas heeft deze handelwijze die hem zeker aarzeling of vrees toescheen, niet kunnen verstaan. Maar nu meende hij het er toe te kunnen brengen dat Jezus over zijn aarzeling heen kwam. Hij zou Hem dwingen te doen wat zij allen van Hem verwachtten en wat Hij toch maar niet deed. Wanneer hij de overpriesters aanzette om Jezus gevangen te nemen zou de strijd ontbranden. De scharen zouden het niet toelaten, al de saamgestroomde Joden die voor het Paasfeest naar Jeruzalem gekomen waren, de Galiliërs, de mensen uit het over-Jordaanse, al de plaatsen waar de invloed der Farizeën minder groot was dan in Jeruzalem, zouden hem verlossen en Jezus, nu over zijn aarzeling heen zijnde zou zich omringd zien van een ontzaglike schare volgelingen en zou het koninkrijk innemen met één slag. Maar de overpriesters zouden niet durven. Zij durfden vroeger niet en hoe zouden zij het dan nu met al die bewoners van het platteland in de stad, mensen die allen Jezus voor een profeet hielden. Maar Judas zou hen overreden. Hij zou hen overhalen om te doen wat ze zo gaarne wilden maar als onmogelik beschouwden. Daarom ging hij tot hen als een eenvoudige verrader in de nacht en hij vraagt hen geld voor zijn werk. De overpriesters liepen in de val die Judas hen daar stelde. Zij zonden een bende gewapenden uit om Jezus te vangen en Judas gaat hen voor. Maar Judas wil Jezus' vriend blijven. De afspraak met de krijgslieden om Jezus te kussen was slim gekozen. Hij wil Jezus zijn vriendschap en medegevoel in deze toestand tonen, hem van zijn trouw verzekeren en evenwel door de soldaten niet gewantrouwd worden. Later zal hij Jezus wel verklaren hoe hij bij de soldaten gekomen is; een leugen is wel te vinden en wellicht zal de waarheid ook voldoende zijn om zich later bij Jezus te rechtvaardigen wanneer Hij koning is en zeker dankbaar dat alles zich zo heeft toegedragen en bij het oproer dat gaat komen zal hij de scharen aanvoeren om Jezus te verlossen. Hij meent toch Jezus vriend te zijn. Hij beseft niet dat zijn vriendschap zich moest hebben gewacht voor dergelijk dubbelzinnig handelen.

Jezus kent zijn gedachten en op zijn groet antwoord Hij met het woord "vriend."—"Vriend, waartoe zijt gij hier?"

Zo handelt men niet tegenover een vriend.

En ook wijst Jezus hem op het oneerbiedige en gevoelloze van zijn daad. Durft hij de hoogste onder de mensen op deze wijze behandelen? Bedriegen met vriendschap in het hart? Want bedriegen met vriendschap in het hart getuigt van minder ontzag, van minder eerbied dan bedrog met haat in het hart.

Judas heeft weinig eerbied voor Jezus en Jezus wil hem dit tonen als Hij zegt: "Verraadt gij de Zoon des mensen met een kus?"

Van de drie punten van Judas' berekening: dat de overpriesters zich zouden laten overhalen, en de tweede dat Jezus de strijd aanbinden zou, en de derde dat het volk hem verlossen zou, is alleen de eerste uitgekomen. Dat Jezus zijn disipelen verbood om voor Hem te strijden had Judas niet kunnen doorzien. En dat het volk niet opstond om Hem te verlossen was tegen alle logiese verwachting. Dat er geen oproer kwam, dat er niet bloedig is gevochten in de straten van Jeruzalem is moeilik te verklaren. "Het was Gods wil" is het enige dat de reden geven kan. Naar alle dingen te oordelen moest het anders gegaan zijn. Judas had zijn plan overlegd met alle reden om een goede uitslag te verwachten, maar het mocht niet zo zijn. Toen hij de afloop zag wist hij dat hij de oorzaak was van Jezus' droevig lijden. Ook Jezus ging heen zonder zijn ware bedoeling te hebben geweten, ging heen met de gedachte aan hem als een liefdeloze, een laaghartige verrader. Droevig teleurgesteld haastte hij zich het enige te doen wat hij nog doen kon, de dertig zilverlingen terugwerpen aan de overpriesters. En toen was daar niets meer voor hem dan het besef van wat hij gedaan had en de marteling van Jezus' kruisiging. Maar dit heeft hij niet overleefd, want heengaande verworgde hij zichzelven. Droevig einde. Het ware hem beter geweest, zo hij niet geboren ware geweest.

N.

De Scribas van de kerkeraden worden vriendelik verzocht elke drie maanden op te geven, op welke Zondag in elk kwartaal het Nachtmaal in hunne gemeenten zal gevierd worden en door welke leraar.—Redakteur.

WAT NUT NU MIJN LEVEN?

Jes. 48 : 17.

Dat is een van de vragen, waarmee vele zieken geen weg weten. Een vraag, die, rijzend in somber gestemd hart, u aankijkt uit doffe ogen Een van die vragen, welke spookachtig rondwaren in de ziekenkamer als schaduwen bij flikkerend kaarslicht.

Vooral een vraag van zwaarmoedigheid. Zwaarmoedigheid ontstaat in die harten, welke zich de dingen tweemaal erger aantrekken dan een ander, voor wie de dingen zijn als een stofwolk geweldig in het opstuiven, maar nietig zo als zij daar neer valt: een klein hoopje stof. Zwaarmoedigheid wordt geboren uit de, het innerlijk leven aangrijpende botsing tussen ideaal en werkelikheid. Te dieper zal die zwaarmoedigheid zijn naarmate het zenuwgestel gevoeliger, de verbeelding levendiger is en de werkelikheid van de hooggespannen verwachting verschilt. Men zegt dat gevoelsmensen het daarom moeiliker hebben dan andere, omdat zij zich de dingen meer aantrekken. In voorspoed en vreugde genieten zij meer, in dagen van tegenspoed lijden zij meer. Hun staat in 't biezonder een bange worsteling te wachten, waar God hen ontmoet als de Ongenoemde, die weleer te Pniël aan Jacob Zich een worstelaar toonde. Petrus de opbruisende, Thomas de peinzende, deze gemoedsnaturen hebben het moeiliker dan een kalme Nathanael of een nuchtere Jacobus. Moeiliker dan andere ook wanneer zij ziek zijn, vooral wanneer de beterschap traag is, of voor herstel de hoop zo goed als uitgesloten is. De afzondering, waarin de zieke verkeert, geeft gelegenheid te over tot nadenken. Een eigenaardigheid van het zwaarmoedig denken is, dat men voordurend aan één ding denkt. Dat ene is de ellende welke levensgroot voor ons staat en bij alles in de weg staat.

't Komt er met een diepe zucht uit: "Waartoe dient nog mijn leven Er zijn honderden, die kunnen werken maar niet willen; ik wil, ik wil dolgraag, ik wil met al de energie van mijn geest, doch ik kan niet."

Sedert die ongelukkige val, tengevolge waarvan ik nu nog ziek lig, mij voor lichameliken arbeid ongeschikt maakte. Sedert die wond, welke maar niet geneest. Sedert dat noodlottig ongeluk, toen de machine mij greep en mijn been vermorzelde. Sedert dat verschrikkelike "van toen af," waarmee het lijden een aanvang nam en over alle dingen een waas van neerslachtigheid zich legde. Van toen af moest de arbeid worden los-

gelaten. Misschien heeft een ander onze plaats reeds ingenomen. Gingen vroeger de dagen voorbij als vrolike kinderen, nu slepen ze zich voort als gebrekkigen, vermoeiden, afgetobden, als ouden, traag onder de last der jaren. En de woorden van de dichter geven onze stemming weer: "De dagen, de tragen, zij willen niet gaan, en lang, lang zijn de uren der nachten." Het sombere gevoel komt over ons van nergens meer voor te dienen, niet meer mee te tellen. We deugen nergens meer voor dan om van de mensen vergeten te worden. We zijn zo diep teleurgesteld!

O, als dat nu maar niet gekomen ware! Indien de kracht ongebroken, het lichaam gezond gebleven ware, ach hoeveel verder zouden we dan al geweest zijn. Een eksamen, waarvoor hard gewerkt, zou reeds lang achter de rug zijn. Een positie, zo vurig begeerd, zeker veroverd zijn. Nu op eens de grote teleurstelling! 't Is alsof alle deuren zijn toe gegaan en de straat van ons leven, weleer van vrolike stemmen vervuld, nu is uitgestorven en veel belovende bloesems in onze hof, eens bloeiend als een paradijs, bevroren zijn. Is niet in één nacht onze wonderboom vergaan? geen schaduw meer, waarin we ons verkwikken, geen uitzicht dat ons hart vrolik maakt en onze hand gereed tot arbeiden.

De hof is zo droevig en treurt verlaten, de bloemen zijn dood. Ach, waar zijn zij, die eens een sieraad waren en een lust voor de ogen? Waar zijn ze, mijn idealen, mijn wensen, mijn dromen?

Het is zo stil en zo droevig geworden. We hebben het gevoel van veel ouder te zijn geworden. Een door ziekte geknakt leven is immers nergens meer nuttig voor? Onze vrienden zoeken ons op en tonen ons hun simpathie, maar zij zijn sterken, gezonden en het is moeilik voor sterken en gezonden om zó zich in het lijden van de zwaarmoedigen, teleurgestelden, kranken vriend te verplaatsen, dat het leven van zijn vriend zijn eigen lijden wordt, waardoor de mogelikheid van echte troost kan ontstaan. Wie kan "Christus" zijn voor anderen? In elk plaatsbekledend lijden is een afschijnsel van de zon der hemelse liefde, waarin het Kruis staat te glansen.

Wie is de vriend wiens medelijden mede-lijden is?

Wat nut nu mijn leven?

Zijn we misschien wat al te vlug met deze vraag? Is het wáár dat ons leven nergens meer toe deugt? Zou het mogelik zijn dat door ons ziekbed er in ons leven een wending kwam, waardoor we straks op Gods tijd nuttiger kunnen zijn dan voorheen?

"Ja maar ik word niet beter."

Weet ge dat zo zeker? Is God niet machtig? Is Hij niet een God van wonderen en verrassingen? Zoudt gij de eerste zijn, die Hij deed boven bidden en boven denken? Gesteld ge komt er weer helemaal boven op, zoudt ge u dan niet diep schamen over uw zorgen, uw wankelen, uw twijfelen? Over uw haastig verwijt: waartoe is mijn leven nut?

Doch laten we eens het ergste veronderstellen: dat we niet weer beter worden. Maar daarbij niet vergeten, dat wat ons het ergste schijnt, dit nog niet noodzakelik is in Gods ogen. Ik ga van de gedachte uit, een gedachte welke wortelt in een algemeen menselik gevoelen, dat we niets zo erg vinden als om niet weer te herstellen, tenminste niet zo herstellen, dat we door arbeid en toewijding wederom nuttig mogen zijn. De onherstelbaar geschokte gezondheid laat het niet toe. Het ergste zullen we dus veronderstellen, omdat, indien het ons gelukt dit ergste te overwinnen, wij ook over het minder erge heen komen.

Als daar een meisje van achttien jaren, die we vrolik en volmaakt gezond gekend hebben met de rode, frisse kleur der bloeiende lente op de wangen opeens niet meer kan. Geen kleedje meer borduren of ze wordt doodmoe, geen bloemen plukken en tot een krans samenbinden, of het is haar teveel, niet een paar hoofdstukken achtereen lezen of ze krijgt hoofdpijn, geen half uur wandelen of ze moet het opgeven. Is dat niet een der ernstige gevallen? Aanvankelik verdrijft men de wolken wel door zich wijs te maken: 't zal wel overgaan, een beetje overspanning, zenuwzwakte. Maar 't gaat niet over. De dokter beveelt aan om enige weken rust te nemen. Verandering van lucht, van omgeving zal het doen. En als dan weken voorbij gaan en daarna maanden voorbij gaan en jaren voorbij gaan en er komt maar geen beterschap, het hart blijft zwak, terwijl de dokter dubbelzinnig antwoord op de vraag naar mogelikheid van herstel, zie dat is toch wel een van de ergste dingen. Naast dit voorbeeld zouden we dat van de lijder kunnen stellen aan mijntering in vergevorderde stadium, die met wat geld in de hand ontslagen is en nu maar zien moet hoe zich te redden. Maar genoeg. Wat te antwoorden, wanneer zulken, die het ergste ondervinden u vragen: Wat nut mijn leven?

Er is een sterkmakend woord in Jesaja, het staat hierboven te lezen: "Alzoo zegt de Heere, uw Verlosser, de Heilige Israels; Ik ben de Heere uw God, die u leert wat nut is, die u leidt op den weg, dien gij gaan moet." Er is in dit woord iets van de troost in 's Heren woord tot Mozes: toen

Mozes in een stemming was, waarin hij bezwaren tot bergen en moeite tot muren zag opgetast, dit woord: Ik zal zijn, die Ik zijn zal. Laat dat zorgen aan Mij over. Ik zorg!

O, laat dit woord inwerken op uw ziel, de Heilige Israels, die de God en Vader van Onze Here Jezus Christus is, uw Verlosser, uw Heer, uw God zorgt voor u; die u leert wat nut is, zorgt voor een weg, waarop uw voet kan gaan, tot een zegen voor uw innerlik leven, tot heil voor anderen. Nu komt het er op aan, dat we gewillig zijn om Gods wil te willen. Het eenvoudig door Hem laten uitmaken hoe Hij ons geknakte leven nog nuttig wil maken en ons ziekbed met zijn donkerheid en wolken van vragen en raadselen stellen tot een licht. Denk eens na of er niet een weg is, waarop ge nuttig kunt zijn voor u zelf, voor anderen, voor God. Zeker op een of andere wijze dan voorheen, maar dit doet aan de waarde van uw arbeid niets af. Adolph Monod, Frans predikant, beroemd om zijn gaven van hoofd, bemind om zijn gaven van hart, een van die zeldzame Christenen, leed gedurende zijn ganse leven aan een drukkende melancholie. Het is aangrijpend zijn brieven en dagboek te lezen: van zijn worsteling en gebed. Die zwaarmoedigheid nu, door anderen gevloekt, wil hij zegenen als een van de machtige middelen in Gods hand, waardoor hij geworden is die hij is. Door Gods genade, die kracht in zwakheid volbrengt, werd de doorn in 't vlees overwonnen. Monod's wens: dat hij tot het einde zou mogen prediken, of zoals hij zelf zegt, dat hij met zijn dienst en zijn dienst met hem zou mogen sterven, scheen niet verhoord te zullen worden, want hij werd ernstig ziek en zijn ziekbed duurde maanden en maanden en werd zijn sterfbed.

En toch werd zijn wens vervuld. Hij verzamelde elke Zondag zijn vrienden om zijn bed, gebruikte met hen het Avondmaal en hield daarop van losse aantekeningen een korte preek. De indruk dezer toespraken is een onvergetelike geweest.. Zijn ziekbed maakte hij aldus tot zijn kansel. Hij werkte zolang het dag was en bleef nuttig op de weg, dien God hem wees tot op het ogenblik dat zijn laatste toespraak over "God is liefde," overging in een innig gebed waarmee hij tot de Vader ging—naar huis.

Ge kunt wellicht meer dan ge denkt. Zoek een zegen te zijn, op welke wijze moet ge zelf bedenken, wat voor een geschikt is, is het niet altijd voor de ander. Maar wie zoekt zal vinden. Het ziek zijn zelf is nuttig, anders waart ge niet ziek. Het is u nuttig voor uw geestelik leven. Uw karakter is nu in klas A of B van Gods vormschool. Uw gemoed moet vertederd worden, uw hart gereinigd opdat ge God zoudt zien. Christus een gestalte in u krijgen. Als dan Zijn beeld in u gaat leven, zal het beeld van zwaarmoedigheid kwijnen en sterven, maar als dan "gaat mild en vriendelik als een avondzonneschijn na een onweer, een glans door de ziel gelijk een late verzoening en verlicht weemoedig al de door het onweer neergeslagen halmen, waarop eens de hoop gevestigd was." En het weemoedige dezer verlichting zal allengs overgaan in de blijmoedigheid van nieuwe hoop en een nieuw zaad zal heerlik ontkiemen in de donkere aarde en straks de hemel tegemoet groeien. Wat in de windselen sliep ontbot en komt in 't licht en rijpt voor God."

Laat God werken. In alle stilheid. En in de stilte van dat werken, in dat werken der stilte, werkt God aan uw ziel.

De Landman snoeit de rank, die vrucht draagt, opdat zij meerdere vrucht drage. Door het snoeimes leert de rank nuttig zijn. Straks zal de verminkte rank zwaar zijn van druiven! Laat de hemelse Landman werken. Hierin zult gij nuttig zijn, dat ge u eenvoudig Gode ter beschikking stelt. En er zal voor u een weg zijn van licht en leven, waar op ge zegeningen strooit voor de voeten van die u ontmoeten. Het zou niet de eerste maal zijn dat een verpleegde de ziel ging verplegen van hem of haar die het lichaam verpleegde Ik heb een jongen gekend van 22 jaar, die aan ruggemergstering leed van zijn 14de jaar af. Hij lag verlamd en machteloos. Als ooit een leven nutteloos was dan het zijne! Maar ik zeg u neen. Het licht van Gods liefde zag als de glimlach van een nieuwe morgen op dat ziekbed neer. Engelen aan zijn hoofd en voeteneind, luisterend naar zijn woorden vol stille kracht, droegen ze mede en brachten ze onder de mensen en namen ze mee naar de verre hoogte boven de sterren, om ze te schrijven in het boek, dat voor God open ligt.

Aureool van hemelse glorie om het ziekbed, dat de alles over winnende liefde van Christus openbaart!

Wie zal de hoogte en de diepte uitspreken van de zegen afdruipend van het Godgewijde leven in lijden en pijn?

Geen ziekbed is nutteloos, waarvan smart omgezet wordt in een Halleluja!

G.E.A.

VAN ALLES EN NOG WAT.

X.

D.F.E.

Wie veel reist, komt met allerlei soort van mensen in aanraking en doet veel ervaring op, wat evenwel niet altijd even aangenaam is. In verband hiermede moet mij een enkel woord uit de pen.

De afrikaner is van huis uit gezellig van aard. Hij praat graag. Het duurt ook niet lang, wanneer hij op reis is, of hij heeft kennis gemaakt met nagenoeg alle mede-Afrikaners op de trein en met hen een gesprek aangeknoopt.

Deze karaktertrek is een erfstuk van onze voorouders. Maar bij hun gezellige aard waren onze voorouders ook degelik, wat, helaas! tans tot op aanzienlike hoogte bij het nageslacht ontbreekt. Het is meermalen pijnlik om de gesprekken van het reisgezelschap te moeten aanhoren. Vooral bij de jongeren is er groot gebrek aan degelikheid. Men schijnt met elkander te willen wedijveren in lichtzinnig en soms, helaas! ook wel onbetamelik gescherts. En voor menigeen is blijkbaar niets meer heilig. Als men zo naar de oppervlakkige en lichtzinnige gesprekken luistert dan ontstaat meermalen de vraag: "Wat zou er toch nu eigenlik wel in die jonge mensen zitten?" —te oordelen naar de vrucht van hun lippen: niets! En als dit nu werkelik zo is, dan voorspelt het voor de toekomst dit, dat wij een geslacht krijgen zonder levensernst, zonder diepte, zonder verantwoordelikheidsgevoel, zonder beginselvastheid —er kan geen beginselvastheid zijn, waar er geen beginsel is—zonder zedelikheid en godsdienst.

Zo op reis kom ik al meer en meer tot de overtuiging, dat wat vooral onze jonge mensen nodig hebben is, in de eerste plaats, g o e d e m a n i e r e n. Het wil mij toeschijnen, alsof menigeen goede manieren beschouwt als iets verwijfds, iets wat nu eigenlik wel niet met mannelikheid verenigbaar is. Wie zo denkt, vergeet, dat ongemanierdheid een teken is—niet van mannelikheid, maar wel van onbeschaafdheid. En niemand zou toch gaarne willen doorgaan voor een onbeschaafd mens! Gode manieren bestaan in hoofdzaak uit niets anders, dan uit het aan de dag leggen van b e s c h e i d e n h e i d. En bescheidenheid is een teken van ware beschaving. In de tweede plaats hebben onze jonge mensen nodig (en dit staat in nauw verband met het voorgaande): b e l e e f d h e i d. Daar is waarlik over het algemeen een groot gebrek aan beleefdheid. Onbeleefdheid is niet alleen lelik, maar is ook een zedelik gebrek, een gebrek in het karakter. De grootste gaven en talenten en kennis, ja, zelfs de beste eigenschappen, die hij bezit, zijn dikwels niet bij machte voor een jonge man een weg door het leven te banen, wanneer hij zich onbeleefd en ongemanierd gedraagt. En dan, in de derde plaats, behoren onze jonge mensen meer p i ë t e i t s g e v o e l te openbaren. De piëteit eist van ons, dat wij personen, verenigingen of inrichtingen, die door hun ouderdom, hun positie of hun betekenis voor het algemeen of voor ons in het biezonder eerbiedwaardig zijn, hiermede overeenkomstig beschouwen en behandelen, zoals b.v. ouders, familie, school en onderwijzers, vaderland, kerk, enz. Het piëteitsgevoel moet juist in de jaren der jongelingschap worden aangekweekt en gevoed. Bij onze mensen wordt nauweliks enig piëteitsgevoel gevonden, wat een zeer bedenkelik verschijnsel is. Beproefde opvoeders, grondige kenners der jeugd, die volstrekt geen blinde lofredenaars zijn van vervlogen tijden, doen eenparig deze klacht horen Wie zelf te dezen opzichte ervaring wil opdoen, heeft daartoe, helaas! overal gelegenheid. Oneerbiedige opmerkingen over ouders, klagen en redeneren over onderwijzers, hoogmoedig kritiseren van hetgeen hun meerderen doen—dit alles en veel meer nog kan men in onze dagen overal horen, waar jongelieden samenkomen. Ik spreek nog niet eens over de houding, die daar wordt aangenomen tegenover de kerk der vaderen! Het is diep treurig.

Er is in onze dagen weinig zin voor piëteit—doch dit is nog geen reden om daarmede in te stemmen en maar met de toestand tevreden te zijn, zonder meer. Onze jongelieden moeten zich daartegen verzetten met grote ernst en moeten in gezindheid, woord en daad en ganse gedrag de piëteit eren en beoefenen, w a n t d e p i ë t e i t i s d e v o o r n a a m s t e g r o n d s l a g v a n h e t h u i s e l i k, m a a t s c h a p p e l i k e n k e r k e l i k l e v e n. Mogen onze jongelieden zo opgroeien, dat door hun piëteit de hoop op betere tijd herleve.

Misschien wil Oom Sarel wel over de piëteit schrijven—over de noodzakelikheid daarvan en over het groot gebrek daaraan.

In verband met bovenstaande wil ik mede een woordje zeggen over de toenemende s p o r t g e e s t. Sport is voortreffelik, zelfs tot op zekere hoogte onontbeerlik, maar wordt in onze dagen niet alleen overdreven, maar zelfs verafgood. Die toenemende sportgeest oefent een zeer verderfelike invloed uit op het karakter van onze jonge mensen, want daardoor wordt op onmiskenbare wijze

alle levensernst verflauwd en alle plichtsbesef en verantwoordelikheidgevoel verzwakt. Men leeft op het laatste alleen voor de sport en waardeert en acht mensen alleen in zoverre zij "sportsmannen" zijn. Godsdienst geldt niet meer en zedelikheid heeft geen waarde: de sport is daar in de plaats voor gekomen. Wie rekening houdt met beginsels, wordt meermalen geen "sportsman" genoemd en gevolgelik bespot—b.v. zó is reeds de sportgeest doorgedrongen, dat wanneer een jonge man weigert met zijn makkers mee te doen aan een drinkpartij of iets dergelijks, hij geen "sportsman" genoemd wordt. En geen "sportsman" te zijn, dat is wel het ergste dat men zich kan voorstellen; lager kan wel niemand zinken—zo denkt en redeneert de "sportsman."

Zo vertroebelt de sportgeest het waarderingsoordeel van een groot gedeelte van onze jonge mensen.

Ook de dag des Heren is niet meer heilig, maar wordt in vele kringen al meer en meer gewijd aan de sport.

De sport kan niet meer beschouwd worden als een middel tot voortbrenging van nieuwe en frisse arbeidskracht, maar wordt in onze dagen terwille van zichzelf gezocht en beoefend. De sport is m.a.w. niet meer een middel tot een doel, maar is het doel zelf geworden. Wanneer de sport de arbeid ten doel heeft en de arbeid zich ten doel stelt God en de naaste te dienen, dan is de tijd aan de sport gewijd goed besteed. Maar dat is het geval met de hedendaagse sport niet.

Te betreuren is het, dat er vele onderwijzers zijn die te dezen opzichte een kwaad voorbeeld zetten. Dezulken kunnen werkelik geen aanspraak maken op de naam van opvoeders der jeugd te zijn. "Voorts, broeders! al wat waarachtig is, al wat eerlik is, al wat rechtvaardig is, en zo er enige lof is, bedenkt dat." Karaktervorming heeft hoger waarde dan lichamelike ontwikkeling, zieleadel meer betekenis dan welgevormde spieren—als dit maar steeds in het oog werd gehouden! In onze dagen heeft men maar al te vaak alleen oog voor het stoffelike, het zichtbare, het tastbare. En toch...... de dingen, die men ziet, gaan voorbij, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

Twee der predikanten van de Natalse Ned. Geref. Kerk zijn bezig de verschillende gemeenten dier kerk te bezoeken ten einde tegen de toenemende onzedelikheid te waarschuwen. Dat is goed en navolgenswaardig. De tijd is gekomen om met alle kracht tegen het euvel der onzedelikheid op te treden. Ds. van Belkum heeft in dit opzicht reeds veel gedaan. In ettelike gemeenten onzer kerk heeft hij reeds de zusters der gemeente ontmoet en woorden van ernstige waarschuwing gesproken. Er moet evenwel krachtiger worden opgetreden, en in deze zaak behoren al de Hollandse kerken eendrachtig samen te werken.

Te Graaff Reinet hebben de plaatselike dokters veel goeds in dit opzicht gedaan. Zij hebben vergaderingen voor ouders en jonge mensen belegd en hun toegesproken en tegen het gevaar gewaarschuwd. Zouden er niet meer van onze dokters zijn, gewillig om dat voorbeeld te volgen? Het zou erg goed zijn en daardoor zou veel bereikt worden, wat anders misschien niet bereikt zou kunnen worden.

DE WENS VAN HARDINGS MOEDER.

'n Engels blad maakt melding van een treffend feit, dat 'n hoge dunk geeft van de karakteradeldom van president Harding en niet minder van de edele geaardheid zijner moeder. Dezer dagen zag de President namelik in 'n Washingtons blad 'n foto van 'n vrouw te New-York, Domenico Zacchea geheten, en van haar zestien kinderen. Bij het zien dezer foto was president Harding diep getroffen, omdat zij hem herinnerde aan een episode uit het leven zijner moeder. Hij zond de New-Yorkse vrouw een brief, waarin hij haar gelukwenste en dan verhaalde wat met zijn moeder in verband stond:

"Mijn moeder," zo schreef hij, "bracht acht kinderen ter wereld, waarvan er zes in leven bleven. Op zekere dag, kort vóór haar dood, waren wij allen thuis bij gelegenheid van een familiefeestje. Ze sprak er toen van, hoe zij acht kinderen ter wereld had gebracht en zeide met een innigheid, die mij diep ontroerde, dat zij gelukkig was, zoveel kinderen het leven geschonken te hebben en dat, als zij haar leven nog eens over mocht leven, zij niet zou wensen dat het anders ware, behalve dat zij nog acht kinderen meer mocht bezitten."

"Ik vond dit een zeer mooi gezegde," zo vervolgt president Harding zijn schrijven, "en de gedachte daaraan deed mij besluiten, u mijn hartelikste gelukwensen te zenden."

Voor die moderne heidenen, die kinderrijkdom als een ramp in plaats van een zegen plegen te beschouwen, zijn de woorden van Harding's moeder voorzeker van diepe beschaming. — Uit "De Burger."

KERKDIENSTEN Ds. J. VAN BELKUM.

23 Oktober te Heidelberg, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30. Dienstdoende ouderling S. J. Smit en diaken J. H. van der Westhuizen.

30 Oktober Nachtmaal te Trichardts.

6 November te Heidelberg, v.m. 10 uur, 's avond 7.30. Dienstdoende ouderling N. G. J. Jacobs.

13 November Nachtmaal te Chrissiesmeer.

20 November te Heidelberg, v.m. 10 uur en s avonds 7.30. Dienstdoende ouderling Br. J. B. Bierman en diaken C. J. Marais.

27 November te Pretoria.

4 December te Heidelberg, v.m. 10 uur, en 's avonds 7.30. Dienstdoende ouderling D. J. Strijdom en diaken O. A. Strijdom.

11 December te Heidelberg, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30

18 December te Heidelberg, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30.

TE KRUGERSDORP.

23 Oktober ouderling M. Le Roux.
30 Oktober Ds. Prinsloo.
6 November Ds. Prinsloo.
13 November ouderling J. J. Human.
20 November Ds. Prinsloo.
27 November ouderling J. C. Marneweck.
4 December Ds. Prinsloo.
11 December ouderling H. J. van Staden.
18 December Ds. Prinsloo.
2 December ouderling D. Möller.
1 Januarie ouderl ng M. Le Roux.
8 Januarie Nachtmaal.

KERKVIERING EENDRACHT.

D.V. sal kerkviering wees Saterdag en Sondag, 5 en 6 November 1921, deur Ds. Alers.

Bij die geleendheid sal Nachtmaal en Doop bedien word. Kerkeraadsvergadering Saterdag v.m. 10 uur.

Die kerkeraad word gewijs op die gemeente besluit, dat hulle 'n kollektant in elke afdeling moet aanstel om te kollekteer vir 'n pastorie.

Basaar sal gehou word Saterdag more 9 uur v.m.

Al is die tijd swaar, sal ons tog maar stadig begin om bijmekaar te maak vir 'n pastorie.

D.J.P., Scriba.

KERKVIERING TE POTGIETERSRUST.

Zo de Heer wil en we leven zal het H. Avondmaal hier worden gehouden Zondag 20 November 1921, met aanneming van nieuwe lidmaten en bediening van de H.Doop. Aangezien onze geachte konsulent Ds. H. D. van Broekhuizen dan naar Holland is afgereisd om daar te promoveren tot dokter in de Theologie, zal Prof. Dr. S. P. Engelbrecht tot ons overkomen om de diensten te leiden.

M. J. POS, Scriba.

HEILBRON.

Zo de Here wil en we leven zal het H. Avondmaal hier worden gehouden Zondag 13 November a.s. en ook bediening des H.Doops. Ds. Alers hoopt tot ons over te komen.

J. H. HABIG.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Ds. C. W. du Toit is hedenmorgen van de Kaap alhier aangekomen, en hoewel in goede gezondheid, is de oude leraar hedenmorgen bij het uitstappen van de trein een ernstig ongeluk overkomen. Het blijkt, dat Ds. du Toit alvorens de trein geheel en al stil stond van de trein af wilde stappen, waardoor hij voorover viel en zich ernstig bezeerde aan gezicht en beide knieën, gelukkig niet met ernstige gevolgen. Z.Eerw. hoopt echter de nachtmaalviering in de Ned. Hervormde Kerk bij te wonen en waarschijnlik enkele diensten waar te nemen.

Later bericht:

Ds. C. W. du Toit is zover hersteld, dat hij Zondag de diensten in de Herv. Kerk alhier kon waarnemen. Z.Eerw. heept Zondag, 9 dezer, te Lichtenburg en Zondag 15 deser te Pretoria de diensten waar te nemen.

Ds. L. E. Brandt hoopt, volgens een brief in de laatste dagen van September hier aangekomen, 12 Oktober of daaromtrent van Marseille (Frankrijk) te vertrekken naar Z.Afrika. Z.Eerw. maakt de reis over Mombassa naar Oost-Afrika, om daar de leden onzer kerk te bezoeken. Als er geen tegenspoed komt, hoopt hij einde Januari thuis te zijn. Z.Eerw. is steeds gezond en heeft nog veel kunnen doen in het belang onzer kerk in samenwerking met Dr. Fourie.

Ds. H. C. M. Fourie is op de 29ste September l.l. te Utrecht gepromoveerd tot Doctor in de Godgeleerdheid op een proefschrift over de godsdienst der Mapochers. Wij wensen hem van harte geluk. Z.WelEerw. hoopt half Oktober uit Holland op reis te gaan naar hier. De Heer geleide hem en zijn familie die in Holland met een dochtertje is verrijkt, veilig over de grote wateren.

Ds. H. D. van Broekhuizen is Woensdag 5 Oktober uit Pretoria vertrokken naar Holland om daar te promoveren. Wij wensen hem 'n goede reis, voorspoed en een goede uitslag.

Te Lichtenburg is op 22 September 1921 een onzer oude voortrekkers overleden n.l. Frederick Petrus Cornelius in de ouderdom van 79 jaar en enige maanden. Tot aan zijn dood was hij bij zijn volle verstand en redeneerde veel uit Gods woord. Op zijn ziekbed zong hij Psalm 100: 3 en 4 en even voor zijn sterven Psalm 118: 3. Daarna bad hij en zeide: "ik wil nu rus." Daarna stierf hij.

Prof. Dr. Engelbrecht en Mevr. zijn op 12 Oktober een dochter rijker geworden. Wij wensen hen hartelik geluk en hopen, dat dit kind een blijdschap voor hen en een eer voor de kerk, een zegen voor velen worde.

DENK OM DE KOLLEKTE.

In het dorp Bandebuurt heeft enkele jaren gewoond Sypke Koenderbal, een oudvrijer, die behoorlik in het geld zat, en het ook best kon missen. Voor zichzelf sober in eten en drinken was hij erg gesteld op een goede kop koffie, een goede pijp tabak en een lekkere sigaar. Daar hij akkuraat en netjes werkte werd hij in allerlei kommissies gekozen waar niet aan verdiend werd, doch wel werd bijgelegd. Van het Burgerlik Armbestuur werd hij sekretaris, van de kommissie tot Werkverschaffing penningmeester en al zo meer. Zo leerde hij vele ware armen kennen en op menige donkere winteravond bracht hij licht in verschillende arme woningen.

Het ging tegen de tijd der nieuwjaarsgiften en Sypke zat natuurlik in het Bestuur. De leden zouden het eerst tekenen. Burgemeester tekende voor f 10. Dat speet Sypke want hij had f 60 bij zich. Burgemeester zei: teken gerust.—Ja maar ik kan toch niet boven u gaan.—Waarom niet, ik heb 5 kinderen op allerlei scholen en gij hebt voor geen enkele te zorgen. Dus tekende Koenderbal met een gerust hart.

Hij ging verhuizen. Enkele jaren later ontmoette hem de Burgmeester. "Hoe gaat het Sypke?" "Ik weet het niet, ik ben mijzelf een raadsel, wij hebben al anderhalf jaar een nieuwe dominé en ik heb nog geen ruzie met hem." Nu dat was wel een wonder.

Toen hij in Bandebuurt kwam was daar predikant Wessel Mepse, maar na een maand was het al in de war. Op de dogmatiek had hij geen aanmerking, de catechismus had wat meer onderwijzend kunnen wezen, maar dominé preekte te veel in het gebed en was te weinig priesterlik, sprak te veel alsof hij in de studeerkamer was en niet de mond der gemeente.—Gelukkig voor Sypke vertrok ds. Mepse. Spoedig kwam Wolfgang Meures. Nu was het in orde. Vast twee avonden was Sypke in de pastorie. Helaas!

> 't Ging goed voor enkele maanden.
> 't Ging goed een week of wat.
> Maar eer 't een half jaar verder was,
> Was Syp de doom'né zat.

Hij ging nu geregeld elken Zondag naar Papofenne ter kerk bij dominé Berthold Cruijs. De diakenen keken daarover erg zuinig. Want Sypke gaf iedere week twee gulden in de kollekte. Dat miste men nu.

Op zekere avond waren diakenen in de Kerkekamer vergaderd, daar werd geklopt. Sypke trad binnen. Op zijn vraag of men hem in de kollekte had gemist werd toestemmend geantwoord.

Hij zeide: de armen hebben de dominé niet beroepen, mogen dus geen schade lijden. Ik ben in drie maanden niet in de kerk geweest, hier is vijf en twintig gulden. En dat blijft zo elke drie maanden. Ik kerk tegenwoordig in Papefenue, daar geef ik ook twee gulden. Ik vergeet ze wel eens. Dan doe ik een steentje in het zakje. God weet dat ik het niet doe om te stelen. Kom ik thuis dan is mijn eerste het geld ter zijde te leggen. Komt mij dien nacht iets over dan bezorgt Metta, mijn huishoudster, ze wel aan hun adres. Gelukkig leef ik nog, bezorg dus zelf het geld aan de diaken en heb er meteen een koffiepraatje.

Vele mensen hebben de gewoonte: gaan ze om een of andere reden niet naar de Kerk dan houden ze het geld in de zak. Ik zou het niet graag doen. 't Zou mij wezen of ik van de diakonie had gestolen. Die vandaag niet in de Kerk komt moet de volgende Zon-

dag dubbel geven. Gij lieden moet immers elke week bedelen. Hiermede ging Sypke heen. De diakenen zeiden tot elkaar: 't mag een lastig heer wezen, in deze zijn zijn principes zeer behartigingswaard.

B. v. P.

KERKVIERING KRUGERSDORP.

Deze gemeente vierde het Heilig Avondmaal op 1 en 2 Oktober, de opkomst van het dorp was zeer goed, maar wegens de droogte uit de buitenwijken weinigen, onze Leraar was alleen, en zijn preken waren ernstig en opbouwend, naar aanleiding van 1 Corinte 11: 18. Maar de mens beproeve zichzelven. Gen. 17: 9. Voorts zeide God tot Abram: "Gij nu zult mijn verbond houden, Gij, en uw zaad na u, in hunne geslachten. 1 Corinte 12: 18. Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelik van dezelve in het lichaam gelijk Hij gewild heeft, en Ps. 119: 105 uw woord is een lamp voor mijn voet.

Er werden 9 jonge leden voorgesteld, en 7 kinderen gedoopt, en twee diakenen gekozen.

Het bouwen der nieuwe kerk werd weer uitgesteld en besloten op de kerkraad en gemeente-vergadering dat de Diakenen zich beijveren nog dit jaar behoorlik de gemeente te laten intekenen en het geld te storten en tegen einde November aan de kassier kennis te geven als het nodig is dat hij verwacht wordt hen te komen bezoeken met hulp en inlichting te dienen, zodat in Januari de kerkraad kan te weten komen hoe 't bouwfonds staat.

D. MöLLER, Scriba.

AVONDMAALSVIERING TE VENTERSDORP.

Tot grote vreugde der gemeente kwam Ds. Jac. van Belkum bij gelegenheid van haar Avondmaalviering op 24 en 25 Sept. l.l. over. Zijn Wel Eerw. nam al de diensten waar, behalve op Zondagavond, toen de plaatselike leraar voor de gemeente optrad. Bij de voorbereidingsdienst werden 11 jongelieden der gemeente voorgesteld. Op de gemeentevergadering (Zaterdagavond) deed de Bouwkommissie verslag van de voltooide pastorie. Het verslag werd in hartelike dank aangenomen. Ds. van Belkum sprak de gemeente toe over de Theologiese opleiding en deed een beroep op milde en geregelde bijdragen. Na de Dankzeggingsdienst sprak zijn Weleer. de zusters der gemeente toe, wat zeer gewaardeerd werd. Ds. Erasmus maakte aan de gemeente bekend, dat de halfjaarlikse Katechisatie op Maandag voortaan beginnen zal. Katechisanten moeten evenwel niet later dan Maandag aankomen.

D.F.E.

AVONDMAALSVIERING TE DUIVELSKLOOF.

Op 10 en 11 September j.l. heeft deze gemeente haar halfjaarlikse Avondmaalsviering gehouden. Ds. Erasmus van Ventersdorp was overgekomen en nam al de diensten waar. De opkomst was vrij goed, als men het ongunstige weer in aanmerking neemt. Tien wagens stonden rondom de kerk.

Op Zaterdagavond werd door de gemeente het besluit van de Kerkeraad, onder veel geestdrift, goedgekeurd om namelik een nieuwe kerk te bouwen. Na de regentijd zal er dan ook dadelik een aanvang met het bouwen gemaakt worden. Ruime toezegging van hulp is ingekomen—sommigen zullen zorgen voor klippen, anderen voor hout en nog anderen voor werkvolk, zodat de kerk niet veel kosten zal. De geestdrift en eensgezindheid deden weldadig aan. Ds. Erasmus verhaalde van het goede voorbeeld van de Ventersdorpse gemeente—Duivelskloof gaat dat voorbeeld navolgen. De kerk, die men gaat bouwen, moet dienst doen, totdat de gemeente in het vermogen zal zijn een permanent gebouw op te trekken. De zegende hand Gods ruste op de gemeente.

NACHTMAAL TE HEIDELBERG.

Op 1 en 2 October werd Nachtmaal gevierd. Ds. D. F. Erasmus trad voor ons op Zaterdag middag en Zondag morgen en hielp bij de bediening van het Nachtmaal. Wij verheugden er ons in, dat deze broeder leraar overkwam en genoten zeer van zijne prediking.

Jammer dat de opkomst zo klein was, ongezien klein voor Oktober maand. Het schijnt dat de gedrukte toestand op maatschappelik gebied, ook zijn treurige invloed doet gevoelen in het kerkelik leven. De kastijdende hand des Heren schijnt nog niet tot besef van schuld en behoefte aan vernieuwing te leiden. Wij mogen wel vragen: hoe lang nog Here!

NACHTMAAL TE ZWARTRUGGENS.

Op 2 Oktober het ons nagmaal gevier. Die opkoms kon miskien groter wees. Die plaselike leraar, Ds. Kuhn, het al die dienste gelei.

Aangenaam was dit om weer vir enkele ure onder die geklank te wees van 'n heerlik evangelie.

Onbegrijpelik is dit dat mense wat so heerlik saam nagmaal vier so min liefde vir mekaar toon as hulle weer huis toe gaan. Want, te oordeel volgens die lewe en gesprekke van die kerk af weg, is daar tog maar min verdraagsaamheid, min eensgesindheid, min opregte liefde. En tog skeel dit nie aan die prediking nie, want die getuig van diepe erns, van innige liefde.

Welke verandering sal daar kom as ons wou besef dat die wijsheid van die wereld God nie kan vind nie; as ons wou insien, dat die gees van ons dae, die begeerte om te heers, ons vir tijd en ewigheid ongelukkig maak!

Hoofgedagte bij die prediking die keer was: besef, sien in, bekeer u, want die tekene van die tijd is 'n vingerwijsing dat die wederkoms van Kristus aanstaande is.—J.W.M.

AVONDMAALVIERING TE POTCHEFSTROOM ZONDAG 2 OKTOBER 1921.

Op 't Kerkplein stonden er niet biezonder veel wagens; de kerk was echter bij al de diensten goed gevuld. Die ou voorvaderlike gewoonte om met de wagen in te komen en z'n tent op te plein op te slaan, sterft zo langzamerhand uit met zovele andere lieve oude Afrikaanse gewoonten. Waar weleer 'n schone loflied uit de forse Afrikaanderborst 's avonds en 's morgens weergalmde, daar heerst nu 'n doodse stilte. Ach ja! hoe zal men toch ook zingen; alles gaat ons zo tegen, tevens de wereld zal ons bespotten met dat ouderwetse zingen van Psalmen en Gezangen; en de Christenen van onze tijd zijn o, zo fijngevoelig voor de opinie van de wereld!

Vrijdagavond hadden wij onze gewone kerkeraadsvergadering en Zaterdagochtend aanneming. Gedurende 't afgelopen jaar werden er telkens jongelieden, die zich niet voldoende voorbereid hadden, afgewezen. De leraar en kerkeraad voelde, dat 't afdwalen tot allerlei sekten maar al te dikwels aan 'n gebrekkige kennis van Gods woord te wijten is, daarom besloot men z'n eisen voor de aanneming wat te verhogen. Het is ons zeer aangenaam te konstateren, dat de gewenste gevolgen niet uitgebleven zijn. De 24 jongelieden die zich aanboden, werden allen tot 't lidmaatschap toegelaten; de vragen werden flink beantwoord waardoor 'n aangename indruk op de leraar en de kerkeraad gemaakt werd.

De voorbereidingsdienst werd geleid door Ds. Vermooten. Z.Eerw. sprak 'n zeer ernstige rede uit naar aanleiding van Ps. 62 : 6.

Bij de voorstelling te 7.30 's avonds wees Z. Eerw. de jonge lidmaten op de bange strijd en de vele gevaren die hen wachten in dit leven en op hun dure roeping als strijders onder de banier van Koning Jezus.

Zondagochtend werd de dienst geleid door Ds. du Toit. 't Was ons zeer aangenaam de oude vader zo fris en sterk in ons midden terug te zien. Z.Eerw. sprak over 't wonder geloof en wees er op hoe de vrouw, die de zoom van 's Heilands kleed aanraakte, niet door Hem, maar door haar geloof in Hem, genezen werd; we moesten minder op genademiddelen steunen en meer de toevlucht tot Jezus zelf nemen.

Bij de nabetrachtingdienst sprak Ds. Vermooten naar aanleiding van Luk. 17 "In die dag; in die nacht". In 't leven van elke mens komen daar dagen en nachten die onuitwisbaar gegraveerd worden op de bladen van z'n levensboek; maar wat zijn die in vergelijking met die Dag aller dagen, wanneer Gods zoon verschijnen zal op de wolken des hemels.

's Avonds sprak Ds. du Toit over Gods wonderwerken in de natuur naar aanleiding van Job 12 "Spreek tot de aarde". Op onderhoudende wijze wees Z.Eerw. ons erop hoe alles in de natuur Gods grootheid en liefde verkondigen.

De kollekte bij deze gelegenheid wordt afgestaan aan 'n behoeftige familie Wolmarans te Brakpan. Ook werd 'n tijdje geleden £11 enige shillings afgestaan voor 't B. en B. Bijbelgenootschap.

KERKVIERING TE MESSINA.

Ds. A. Murray van Rustenburg het oor gekom. Vrijdagaand 23 Sept. was kerk in huis van Br. C. J. Koen. Saterdagnamiddag en de avond was kerk in 't Kerkgebouw. Sondag 25 Sept. was Nachtmaal gevierd: de opkomst was maar baie swak omdat bijna alle mense weg is, omdat de mijn al meer dan 2 jaar stil staat. Het is ook baie droog hier.

De dienst is begonnen met zingen Gez. 97: 1—3, gelees Openbaring 22, tekst uit vers 17.

Namiddag en de aand was ook kerk.

Br. C. J. Koen is weer gekies as ouderling voor

Messina Dorp, in de plek van L. S. du Plessis, die vertrokken is.

Diaken G. van Staden is gekozen deur die kerkraad als Supt. van Sondagskool.

Die Sondagskool sal elke Sondag in het kerkgebouw gehou worden.

EEN ROEP OM HULP.

Potgietersrust, 3 Oktober 1921.

In de Hervormer van Maart 1921 heb ik 'n artikel geschreven betreffende de kerkbouw te Potgietersrust. Toen heb ik allen, die iets wensten bij te dragen tot het bouwen van een Huis des Heren alhier, verzocht om dat toch zo spoedig mogelik te doen. Ik heb toen £4 van Ds. van Belkum ontvangen waarvoor ik ZijnEerw. hartelik bedank. Tans is mijn verzoek aan allen, indien er iemand is die iets wenst bij te dragen, om het toch te doen daar wij onze kerk wensen te voltooien.

Onze kerk is nu latei-hoogte en wij hebben geen geld meer om het verder te voltooien. Alle bijdragen moeten aan ondergetekende gezonden worden zo spoedig mogelik en alles zal met dank ontvangen worden.

J. A. VENTER,
Ouderling Ned. Herv. Kerk.

MEDEDELINGEN VAN DE ADMINISTRATEUR.

Hervormer.—In Juli van dit jaar werden 450 rekeningen uitgestuurd voor verschuldigde intekengelden, dat in het geheel £260 bedroeg. Tot 1 Oktober werd daarop betaald omtrent £40 door zowat 130 intekenaars. Nu zijn op de eerste van deze maand weer de rekeningen uitgezonden, en daar wij ook dit geld zeer nodig hebben, vragen wij dat de intekenaars toch zonder verzuim willen betalen.

Almanak.—Ook zijn de kaarten uitgestuurd voor bestelling van de Almanak 1922. Ik verzoek de mensen die almanakken willen hebben, die kaarten toch zo spoedig mogelik te sturen.

Wetten en Notulen worden postvrij toegezonden tegen betaling van 2/- per stuk.

Preekbundel.—De prijs is 7/6 per stuk; zij kunnen van de administrateur, bus 444, Johannesburg, besteld worden.

Leesboekjes over de Bijbelse Geschiedenis voor Eerstbeginnenden door Dr. A. van der Flier. 1ste stukje: Het Oude Testament; 2de stukje: Het Nieuwe Testament. Deze lesboekjes zijn nu bij de Administrateur (Bus 444, Johannesburg) verkrijgbaar tegen 9 pennies per stuk of 8 shillings voor 12 stuks.

Vormen.—(Doop-, Aanneem en Huwelik-certifikaten) kunnen bij de Administrateur besteld worden voor 6/- de 100 st., of 3/- voor 50 en 1/6 voor 25 stuks.

VERSLAG VAN DE ADMINISTRATEUR OVER SEPTEMBER 1921.

Wed. Fonds. Interest:						
Mrs. H. Joffe	48	15	0			
D. A. Liebenberg	3	10	0			
S. Hugo	4	17	6			
				56	12	6
Beh. Stud. Fonds. Terugbet.:						
D. J. Seymore				6	0	0
Hervormer. Intekening				5	13	0
Almanak				2	10	0
Lesboekjes. Johannesburg				1	12	0
				72	7	6

INWENDIGE ZENDING.

Verantwoord 15 Augustus '21 ...	£109	15	7
Zuster Nortje	0	9	0
Zondagschoolbusje Leemvlaagte, Heidelberg	0	7	3
	£110	11	10

OOM SAREL'S FONDS.

Verantwoord in Juni	£435	13	3
Eiergeld zuster Naudé	0	12	0
Ds. Vermooten	0	8	0
	£436	13	3

DOODBERICHT.

Het heeft de Heer van leven en dood behaagd van ons weg te nemen op de 11de September 1921 onze geliefde echtgenoot en vader

CHRISTOFFEL JOHANNES SMIT,

geb. 22 Maart 1860, na een korte ziekte van slechts tien dagen.

Wij zwijgen de Here.

C. J. C. M. SMIT, geb. SMIT.
C. J. SMIT.
S. C. P. SMIT, geb. VENTER.
B. J. SMIT.
B. J. SMIT.
M. M. M. SMIT, geb. SMIT.
J. R. SMIT.
J. H. MULDER.
C. J. C. M. MULDER, geb. SMIT,
en 13 kleinkinders.

Roodekop (Heidelberg), 12 September 1921.

Op de Eerste September is te Wildealskraal, distrikt Heidelberg overleden, onze zeer beminde echtgenote, moeder en behuwdmoeder,

ELIZABETHA MAGDALENA PRETORIUS, geb. VILJOEN,

in de ouderdom van 56 jaar 10 maanden en 16 dagen, na een lang ziekbed van twee jaar en negen maanden, waarvan de laatste negen manaden zeer smartelik waren. Zij heeft haar lijden met geduld gedragen, haar heengaan was zacht en kalm en haar laatste woorden waren Job 19: 25, Ik weet mijn verlosser leeft.

De diepbedroefde echtgenoot en kinderen,
W. J. PRETORIUS, echtgenoot.
W. W. PRETORIUS, Zoon.
D. PRETORIUS, geb. Viljoen, schoondochter.
J. J. PRETORIUS, zoon.
E. PRETORIUS, geb. Tromp, schoondochter.
A. RAS, schoonzoon.
H. C. M. S. RAS, geb. Pretorius, dochter.
W. J. PRETORIUS, zoon.
E. M. PRETORIUS, dochter.
M. S. PRETORIUS, dochter.
J. H. PRETORIUS, dochter.
P. J. PRETORIUS, dochter.

De familie bedankt hierbij alle vrienden en bekenden, die haar zo trouw hebben bijgestaan gedurende de lange ziekte der overledene.

GEBOORTEBERICHT.

Dr. en Mevrouw ENGELBRECHT geven kennis van de geboorte van hun dochter

ELEONORA WOLTERA.

Pretoria,
Arcadiastraat 734,
12 Oktober 1921.

Wie de tucht lief heeft die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig.

Een kloeke huisvrouw is een kroon haars heren; maar die beschaamd maakt is als verrotting in zijne beenderen.

Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, is verstandeloos.

Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddelozen raadslagen zijn bedrog.

Een ieder zal geprezen worden naar zijn verstandigheid is, maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.

Beter is, die zich gering acht, en een knecht heeft, dan die zich zelven eert, en des broods gegebrek heeft.

De rechtvaardige kent het leven zijner beesten; maar de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.

Een dwaas zal de tucht zijns Vaders versmaden; maar die bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglik handelen.

PIJNE HET VERDWIJN

in 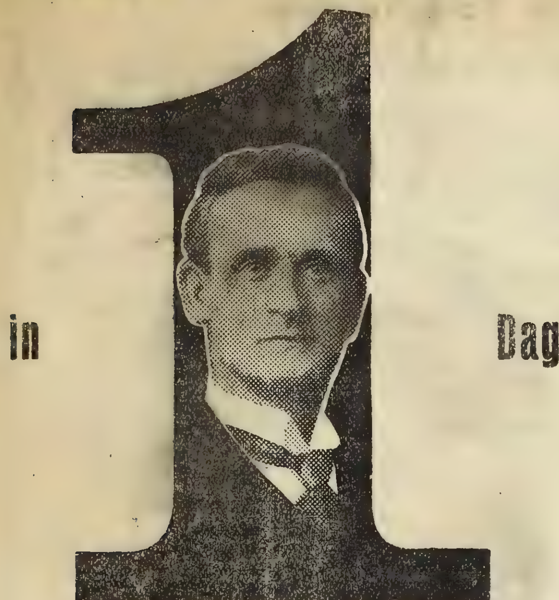 Dag

Mnr. V. Tompkins van 525 Wigan Weg, Deane, Bolton, schrijf:—

"Ik werd naar die hospitaal gestuur, bloed afgaande, met verskrikkelike branding en pijne in die rug rondom die niere. Ik het daaruit gekom en het beter gevoel en is naar mij werk terug, maar ik het nog bloed afgegaan en swak en duiselig mij gevoel. Ik moes mij werk telkens laatstaan en 'n welbekende bossies-dokter se raad ingewin, maar het nog altijd die verskriklike pijne gehad. Daarop het ik De Witt se pille probeer en die eerste dag het die brand-pijne opgehou, terwijl 'n menigte stene afgewerp werd. Ik het g'n enkele dag se werk nog verloor sedert ik De Witt se pille gebruik"

Indien u dadelik resultaten wenst, neemt dan

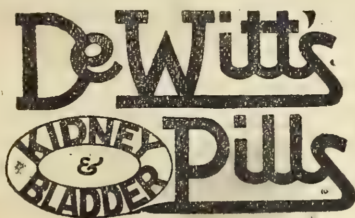

Het beste geneesmiddel ter wereld voor:

RHEUMATIEK en RUGPIJN
and kwalen van de
NIEREN en BLAAS.

Iedere Drogist levert u De Witt's Nier- en Blaaspillen tegen 3/6 per doos, of 6/6 voor een, die 2¼ maal zo groot is.

Bij eventuele moeilikheden in 't bekomen der echte De Witt's Nier- en Blaaspillen, met het blauwe lakzegel op de kurk, zendt dan 't bedrag der gewenste goederen aan E. C. de Witt & Co., Loopstr. 31, Kaapstad.

Tegen inzending van 3d. ontvangt u gratis monster.

Dit is geen geheimmiddel, de formule bevindt zich op elke doos, 'twelk een waarborg is voor zijn heilzame hoedanigheden.

Als een zuiver, betrouwbaar medicijn voor huishoudelik gebruik is Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel zonder weerga, het vertegenwoordigt vele jaren van nasporingen en proefnemingen, voor dat een bottel ervan aan het publiek is verkocht. Wij vragen U niet om deze verklaring van de verdienste ervan te geloven. Vraag het oordtel van Uw buurman, hij zal U vertellen dat het een hoest geneesmiddel is dat altijd helpt.

Afrikaans
Hospitaal en Diakonessenhuis.

Dit private Hospitaal, dat in April 1912 werd geopend, is lieflijk gelegen in Sunnyside, een der fraaiste en gezondste gedeelten van Pretoria. Het is uitstekend ingericht, de eer om o.a. te verplegen mevr. J. O. H. Sluiter van Ermelo; wijlen Senator Wm. Buhrmann van Uitkomst, mevr. Jan F. E. Celliers, en mevr. Genl. Joubert van Pretoria; wijlen Hoofdrechter Lord de Villiers van Kaapstad; mevr. N. Smit van Bethal, en mevr. Breytenbach van Breyten.

Het Hospitaal staat onder de bekwame leiding van Zuster Hartog als Direktriese, bijgestaan door een staf van tweetalige verpleegsters. Een zorgvuldige en liefderijke verpleging in een huiselijke omgeving wordt aan alle patienten gewaarborgd. De drie Kerken van Transvaal zijn in het Bestuur vertegenwoordigd.

Verpleegkosten van af 10/- per dag, naar gelang van de klasse, waarin men verpleegd wil worden.

Voor opname wende men zich per brief of telegram tot de Direktriese, Walkerstraat 463, Pretoria. Telegram-adres: Ziekenhuis, Pretoria.

Er bestaat niets dat sneller verlichting aan de lijder aan asthma of aamborstigheid brengt dan Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel. De verzachtende uitwerking van dit middel is wonderlik. Als gij een familielid hebt die aan deze verschrikkelike aandoening lijdt, koop dan nog vandaag een bottel voor hem. Het is in alle winkels verkrijgbaar.

Het verwaarlozen van een verkoudheid staat gelijk aan ellende voor het lichaam en verspilling van geld. Denk eraan, zorgeloze mensen, en wanneer gij weer eens last hebt van een verkoudheid, stuur dan naar de winkel om een bottel van Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel te kopen want dit is een medicijn dat Uw verkoudheid zal genezen, Uw geld zal besparen en Uw werk een genoegen zal doen zijn.

Nederlandsche Bank v. Z.A. Bpt.,

STAND VAN ZAKEN OP 31 MAART 1921.

De bank heeft in omloop aan Banknoten		£92,129.
en schuldt aan Deposanten en Houders van Bankwissels		£1,023,099
Totale schuld der Bank		£1,115,228
De Bank bezit:		
Aan **KONTANTEN en GOUDCERTIFICATEN**	...£378,488.—	
,, **Vorderingen op andere Banken,** dus net zoo goed als geld	...£116,385.—	
		£ 494,873 = 44.4%
,, **WISSELS EN BEWIJZEN** ...		£ 245,216 = 21.9%
,, **VOORSCHOTTEN** ...		£ 628,911 = 56.4%
,, **EFFEKTEN** (prima beleggingsfondsen		£ 53,909 = 4.8%
,, **BANKGEBOUWEN EN MEUBELS** ...		£ 46,767 = 4.2%
Bezittingen		£1,469,676 = 131.7%
Schulden		£1,115,228 = 100 %
Ekstra waarborg voor Deposanten ...		£ 354,448 = 31.7%

Neemt gelden op VAST DEPOSITO:

Voor 6 maanden vast, 4½ pCt. per jaar.
Voor 12 maanden vast, 5½pCt. per jaar.

Opent SPAARREKENINGEN waarop £3.12.0 pCt. rente per jaar vergoed wordt.

J. POSTMUS,
Wnd.Hoofd-Bestuurder.

Pretoria, 6 Mei 1921.

Brand-Assur. Maatschappij „DE SALAMANDER,"

van AMSTERDAM.

LAAGSTE KOMPETITIE TARIEF.

Onze Polissen in de **Hollandse taal** dekken ook enige schade aangericht door

WEERLICHT,

onverschillig of daarbij brand ontstond of niet.

Hoofd-Agenten: TAYLOR & GEERLING.

PRETORIA, 29 Kerkplein,

P.K. Bus 738. **Telefoon 721.**

IN ALLE WINKELS VERKRIJGBAAR :

WULFSE'S FRENCH KOFFIE in tins van 1 lb. -	1/9.
„ „ „ in kartons „ 1 lb. -	1/6.
DE VRIES' ZUIVERE CHICORY in pakjes - -	6d.

WULFSE & DE VRIES, BEPKT.,

KERKSTRAAT West, 140, *PRETORIA.*

ALLEEN INVOERDERS VAN PETTE'S COCOA EN BOLDOOT'S EAU DE COLOGNE.

ALVORENS

VRUCHTBOMEN

TE PLANTEN

SCHRIJF OM ONZE PRIJSLIJST,

.. hetzij in 't Hollands of 't Engels. ..

Wij hebben een volle voorraad van allerlei soorten voor het aanstaande Seizoen.

H. E. V. PICKSTONE & BROEDER, BEPERKT.

SIMONDIUM, K.P.

Een ons werkelike hulp is meer dan een ton medelijden. Herinner dit wanneer gij over een vriend hoort spreken die aan een borst-aandoening lijdt; geef hem een bottel van Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel, de grote verdiensten ervan in zulke gevallen zijn bewezen door talloze duizenden Afrikaanders die tans gezond en wel zijn.

MARTIN'S APIOL & STEEL PILLS voor dames

WEES ZEKER DAT U MARTINS KRIJGT.

NIET ECHT ZONDER DE N AM-TEEKENING.

Een Frans Middel voor alle Ongeregeldheden. Duizende Dames houden een doos Martin's Pillen in huis, zodat bij het eerste teken van enige ongeregeldheid een dosis tijdig kan worden toegediend. Allen die ze gebruiken bevelen ze aan. Van alle Apothekers en Magazijnen postvrij voor 5s. **Martin, Southampton End.**

Vertrouwbare Geneesmiddels.

DEZE WELBEKENDE MIDDELS HEBT GIJ ALTOOS NODIG—HOUDT DUS DIE IN UW HUIS.

"Hoestine" Hoest, Kroep en Bronchitis Middel (Handels Merk Klok Toren). Kroep Stroop. De kinderen Hoest Middel. Het houdt de ademhalings organen vrij en vermindert gevaren. Prijs **1/3**, per Post **1/9**. Driemaal groter Prijs **2/9**, per Post **3/3**.

Roos Zalf. (Handels Merk Klo kToren). "Lal's" Roos en Genezende Zalf. Schoon, Verzachtend, Helende. Geneest **Roos**, alle soorten van Zeren, Sneden, Wonden, Veld Zeren, Slechte Benen, Vel Kwalen, Blarenzweren, Brandwonden, Schrapplekken, Huiduitslag, Kinder's Brand Zeren, Puisten alle soorten, Uitslag na Scheren, Jeukende Vel Kwalen, Zere en Zwetende Voeten, Bed Zeren, Winter Handen en Voeten, Zere Lippen, Zere Nippelen, Zere Ogen, Zweren in Oren, Gebarsten en Droog Vel Neus Catarrh, Uit de Neus vloeien, Verkouden in het Hoofd, enz. Het verlicht Jeuking dadelik. Prijs **1/6**, per Post **1/8**.

Gezondheid Stroop, of Lever en Maag Middel. (Handels Merk Klok Toren). (Benaming Kopierecht). Het beste middel voor Galachtigheid, Leverkwalen, Hardlijvigheid, Slechte Spijsevrtering, Dispepsia, Misselikheid, Hartbranding, Winden, Zuur, Naarheid, Vomeren, Slechte Adem, Verlies van Eetlust, Geelkleur, Geelzucht, enz. Ook Rheunmatiek, Aambeien, Hoofdpijn, Duizeligheid, Eczema, Velziekten, Puistjes, Blaren, Slapeloosheid, Anaemia met Hardlijvigheid en alle andere kwalen veroorzaakt door een verdraaide werking van de Lever, Maag en Ingewanden, Geelziekte van Kinderen, enz. Prijs **3/-**, per Post **3/6**.

"Pynine" (Geregistreerd) **Inflamatie Olie.** De originele van uit een oud Afrikaans resept. Een uitmuntende praktiese en welbekende huisremedie voor alle soorten Inwendige Inflamatie, zoals Bronchitis, Hoesten, Verkoudenheid en Koortsigheid, Chroniese lastige Hoest, Asthma, Influenza, enz. Prijs **3/-**, per post **4/6**.

"Pynine" Poeders (Geregistreerd), geneest dadelik Hoofdpijn, Zinkings, enz. Een zeer goed en goedkoop geneesmiddel, en zeer voordelig. Een halve poeder zal binnen een paar minuten verlichting gevn. Zeer goed ook voor Rheumatisme, Sciatica, Rugpijn, Zere Keel, Tandpijn, Oorpijn, Verkoudenheid, Koortsigheid, enz. Gelijkelik heilzaam voor beide, kinderen en volwassenen. Prijs **2/-**, per Post **2/2**.

"Pynine" Smeersel (Geregistreerd), wrijft en de pijn zal binnen een paar minuten verdwijnen. Voor Rheumatisme, Jicht, Rugpijn, Sciatica, Zinkpijn, Hoofdpijn, Pleurodynia, Pampoentjes, Zere Rug, Stijve Nek, Verrekkingen, Bezeringen, Zenuw Pijnen, Stijfheid, Wintervoeten, enz. Prijs **2/6**, per Post **2/10**.

Pas op voor namaaksels. Verkrijgbaar bij alle apothekers en handelaars, of gezonden op ontvangst van geld, door de eigenaars, **Gezondheid Medicijn Maats.**, Apothekers, Adelaide, K.P.

Hoest en verkoudheid valt aan elk mens ten deel, maar hoe lang deze aandoening duren, hangt af, of we Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel, gebruiken of niet. Dat wonderlike geneesmiddel geneest borst aandoeningen sneller dan enig ander middel dat in Afrika verkocht wordt. Koop een bottel en overtuig U ervan.

Elke wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is, breekt het af met haar handen.

Een aangename huisvrouw houdt de eer vast, gelijk de geweldigen de rijkdom vasthouden.

Een droge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van geslachte beesten, met twist.

Vergeet er niet aan dat Woods' Beroemd Pepermunt Geneesmiddel, het beste medicijn van de gehele wereld voor hoest, verkoudheid en longaandoeningen in twee grootten verkocht wordt, de grote bottels bevatten drie keer zoveel als de kleine bottels en zijn daarom baja goedkoper. Koop de volgende keer een grote bottel

Gegarandeerd Pensioen voor £10 per jaar.

Voor £10 per jaar kan een Pensioen worden verkregen op enige ouderdom tussen 50 tot 70, of wanneer de pensioens-ouderdom wordt bereikt en het Pensieon niet nodig is, kan een grote betaling in kontanten in plaats daarvan genomen worden. **In geval van Dood voor de Pensioensouderdom, wordt al het in premies inbetaalde geld teruggegeven, zonder enige vermindering.**

GEEN MEDIES ONDERZOEK NODIG.

VOORBEELD.

Ouderdom 25—Pensioen op 60-jarige leeftijd, £61.8.0. **Som in ééns £670. Overgave-waarde** na drie jaar: 90 pCt. van de betaalde premies, behalve de eerste.

Polissen in Hollands en Engels.

Doe aanzoek bij de

DE STANDARD
Levensverzekering Maatschappij.

Postbus 5535, JOHANNESBURG Telefoon 1926.

Winchester House, Lovedaystraat, Johannesburg.

FONDSEN—Veertien Miljoen.

Gemaakt door Merryweather

Voor lange jaren is de naam "Merryweather" op een wagen beschouwd als een waarborg stempel van goede kwaliteit.

Door en door bewerkt hout en eerlik werkmanschap verenigen een "Merryweather" tot het beste wat u ooit kan krijgen.

Alle voertuigen worden in onze eigen fabriek gemaakt en maken slechts een redelike winst.

Geillustreerde Katalogus gratis gezonden op aanvrage.

Rhodesia Agent: Gebrs. MEIKLE,

Salisbury, Bulawayo, Gwelo, Selukwe, Umtali en Que Que.

J. A. MERRYWEATHER & ZOON,

WAGENMAKERS. PIETERMARITZBURG.

Telegram: MERRYWEATHER. Telephone 12. 362-368 KERKSTRAAT.

Hume Pipe Co. (Zuid=Afr.) Bpt.

Sementen Sementen Sementen

PIJPEN. TENKS. SILO'S.

GEWAPEND BETONNEN PIJPEN, 4" tot 72" diameter.

Voor Besproeiing, Drooglegging, Pomphoofdpijpen, of Hogedruk Leiding, 3, 4, 6 en 8 voet lengten.

GEWAPEND BETONNEN TENKS, 2 tot 6 voet diameter, 1 tot 16 voet hoog.

GEWAPEND BETONNEN SILO'S 15 voet diameter, op tot 60 voet hoog.

In sekties gebouwd. — Gemakkelik op te zetten.

De Hume Pipe Co. (Zuid-Afrika) Beperkt,

Nationale Bank Gebouwen, Simmondsstraat,

POSTBUS 1113, JOHANNESBURG. TELEGRAMMEN: "HUMEPIPE."

Kaapstads Kantoor,
Postbus 2353.

Agent voor Oostlonden,
T. Pollard,
Postbus 425, Oostlonden.

Agent voor Natal:
Associated Engineers Co., Bpt.,
Postbus 478, Durban.

Agent voor Lourenço Marques:
Allen Wack & Shepherd, Bpt.,
Postbus 2, L. Marques.

Agenten voor Orange Vrijstaat:
Hale & Co., Bpt.,
Postbus 92, Bloemfontein.

Agent voor Port Elizabeth en Distrikt:
T. W. Reynolds,
60—1 Mutualgebouwen,
Port Elizabeth.